

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

14 Δεκεμβρίου 2017

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 4396

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 837/1Β

Κανονισμός Παροχής Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ (ΕΕΤΤ)

Έχοντας υπόψη:

α. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αρ. αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ.

β. Το ν. 4070/2012 «Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 82/Α'/10.04.2012), όπως ισχύει, ιδίως τα άρθρα 12 παρ. 1 στοιχ. κε', 17 και 77 παρ. 3 αυτού, όπως έχουν τροποποιηθεί με το άρθρο 48 του ν. 4487/2017 (ΦΕΚ Α'/116/9-8-2017) «Ηλεκτρονικό σύστημα διάθεσης τηλεοπτικού διαφημιστικού χρόνου, τροποποίηση του ν. 3548/2007, σύσταση Μητρώου περιφερειακού και τοπικού Τύπου, ειδική σήμανση γραμμωτού κώδικα στις έντυπες εκδόσεις, δημιουργία θεσμικού πλαισίου για την ενίσχυση της παραγωγής οπτικοακουστικών έργων στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις».

γ. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008, για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 339/93 του Συμβουλίου (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ).

δ. Την απόφαση της ΕΕΤΤ ΑΠ 375/10/14-2-2006, «Κανονισμός Διαδικασίας Δημόσιας Διαβούλευσης», (ΦΕΚ 314/Β'/16.03.2006).

ε. Την απόφαση της ΕΕΤΤ ΑΠ. 829/2/5-10-2017 «Διενέργεια Δημόσιας Διαβούλευσης για την έκδοση «Κανονισμού Παροχής Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης» σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 4070/2012».

στ. Την από 06/10/2017 έως 25/10/2017 διεξαχθείσα Δημόσια Διαβούλευση της ΕΕΤΤ.

ζ. Την απόφαση της ΕΕΤΤ ΑΠ 83 7/ΙΑ/30-11-2017 «Αποδελτίωση Δημόσιας Διαβούλευσης για τον Κανονισμό Παροχής Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης».

η. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη στον ετήσιο κρατικό προϋπολογισμό ούτε στον προϋπολογισμό ΕΕΤΤ.

θ. Την υπ' αριθμ. 31762/29-9-2017 εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας της ΕΕΤΤ και κατόπιν προφορικής εισήγησης του Προέδρου, Καθηγητή Δημ. Τσαμάκη.

Επειδή:

1. Η ΕΕΤΤ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για τη ρύθμιση ζητημάτων των υπηρεσιών εμπιστοσύνης (άρθρο 12 περ. κε' ν. 4070/2012, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 48 ν. 4487/2017) προετοίμασε Σχέδιο Κανονισμού Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης και διενήργησε δημόσια διαβούλευση (ανωτέρω ζ', η'), προκειμένου να λάβει τα σχόλια και τις απόψεις των παροχών υπηρεσιών εμπιστοσύνης και λοιπών ενδιαφερομένων μερών.

2. Στόχος του Κανονισμού Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης της ΕΕΤΤ είναι η ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων των υπηρεσιών εμπιστοσύνης για τη βέλτιστη εφαρμογή στην ελληνική έννομη τάξη του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της Οδηγίας 1999/93/ΕΚ» (eIDAS).

3. Η ΕΕΤΤ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της περί διενέργειας δημοσίων διαβουλεύσεων, ενεργεί σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, της αμεροληψίας, της αντικειμενικότητας, της ίσης μεταχείρισης και της τεχνολογικής ουδετερότητας, και λαμβάνει υπόψη τις απόψεις που διατυπώθηκαν στην εκάστοτε δημόσια διαβούλευση πριν καταλήξει στην υιοθέτηση αποφάσεων/μέτρων επί θεμάτων τα οποία εξετάστηκαν σε αυτήν, χωρίς ωστόσο να δεσμεύεται ως προς το περιεχόμενο της ρύθμισης που ενδέχεται να ακολουθήσει.

4. Μετά την επεξεργασία των παρατηρήσεων των ενδιαφερομένων μερών που κατατέθηκαν στο πλαίσιο της διεξαχθείσας δημόσιας διαβούλευσης και την απάντηση της ΕΕΤΤ στις κυριότερες εξ αυτών, σύμφωνα με την «Αποδελτίωση Δημόσιας Διαβούλευσης» (ζ), συντάχθηκε το παρόν τελικό σχέδιο Κανονισμού, αποφασίζε:

Εκδίδει «Κανονισμό Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης» της ΕΕΤΤ, ο οποίος έχει ως ακολούθως:

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ**

Μέρος Α: Γενικές Διατάξεις

Άρθρο 1

Σκοπός και πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού

1.1. Σκοπός του παρόντος Κανονισμού είναι η ρύθμιση ζητημάτων των υπηρεσιών εμπιστοσύνης και των εγκατεστημένων στην Ελλάδα παροχών υπηρεσιών εμπιστοσύνης σε συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 910/2014 eIDAS.

1.2. Οι διατάξεις του παρόντος δεν θίγουν διατάξεις που, αναφορικά με τη σύναψη και την ισχύ συμβάσεων ή εν γένει τη σύσταση νομικών υποχρεώσεων, επιβάλλουν τη χρήση συγκεκριμένου τύπου, ούτε διατάξεις για την αποδεικτική ή άλλη χρήση εγγράφων ή διατάξεις με τις οποίες απαγορεύεται να διακινούνται και να καθίστανται γνωστά έγγραφα ορισμένων κατηγοριών και δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 2

Ορισμοί και Ακρωνύμια

2.1 Για την εφαρμογή του παρόντος Κανονισμού ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

Υπηρεσίες εμπιστοσύνης: είναι οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες, που παρέχονται κατά κανόνα έναντι αμοιβής και έχουν ως αντικείμενο ένα από τα ακόλουθα:

α) στη δημιουργία, εξακρίβωση και επικύρωση ηλεκτρονικών υπογραφών, ηλεκτρονικών σφραγίδων ή ηλεκτρονικών χρονοσφραγίδων, ηλεκτρονικών υπηρεσιών συστημένης παράδοσης και πιστοποιητικών που σχετίζονται με τις υπηρεσίες αυτές, ή

β) στη δημιουργία, εξακρίβωση και επικύρωση πιστοποιητικών για επαλήθευση της ταυτότητας ιστοτόπων, ή

γ) στη διαφύλαξη ηλεκτρονικών υπογραφών, σφραγίδων ή πιστοποιητικών που σχετίζονται με τις υπηρεσίες αυτές, εφόσον εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού eIDAS.

Κανονισμός eIDAS: Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ

Εθνικός Κατάλογος Εμπιστοσύνης (National Trust List - NTL): Ο κατάλογος εμπιστοσύνης συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με τους εγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών εμπιστοσύνης εγκατεστημένους στην Ελλάδα, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τις εγκεκριμένες υπηρεσίες εμπιστοσύνης που αυτοί παρέχουν. Τον Εθνικό Κατάλογο Εμπιστοσύνης καταρτίζει, τηρεί και δημοσιεύει η ΕΕΤΤ.

Σχέδιο Τερματισμού Εργασιών (Termination Plan): Πρόκειται για το αναλυτικό σχέδιο όλων των ενεργειών στις οποίες οφείλει να προβεί ο κάθε εγκεκριμένος Πάροχος Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης προκειμένου να τερματίσει την παροχή κάποιας εγκεκριμένης υπηρεσίας

εμπιστοσύνης ή και της λειτουργίας του εν γένει. Το εν λόγω σχέδιο οφείλει να καλύπτει και κάθε μη προγραμματισμένη, ακούσια διακοπή των δραστηριοτήτων, όπως σε περίπτωση πτώχευσης.

2.2. Λοιπές λέξεις ή φράσεις που χρησιμοποιούνται στον παρόντα Κανονισμό έχουν την έννοια που τους αποδίδει ο Κανονισμός (ΕΕ) 910/2014 (eIDAS).

2.3 Ακρωνύμια

ΠΥΕ: Πάροχος Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης (Trust Service Provider, TSP)

ΕΑΣ: Έκθεση Αξιολόγησης Συμμόρφωσης (Conformity Assessment Report, CAR)

ΟΑΣ: Οργανισμός Αξιολόγησης Συμμόρφωσης (Conformity Assessment Body, CAB)

Μέρος Β': Υποχρεώσεις Παροχών Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης (εγκεκριμένων και μη)

Άρθρο 3

Τήρηση Αρχείου των εγκατεστημένων στην Ελλάδα παροχών υπηρεσιών εμπιστοσύνης

3.1. Η ΕΕΤΤ τηρεί ηλεκτρονικό αρχείο των εγκατεστημένων στην Ελλάδα ΠΥΕ, εγκεκριμένων και μη, σε ηλεκτρονική ή/και έντυπη μορφή.

3.2. Κάθε εγκατεστημένος στην Ελλάδα ΠΥΕ γνωστοποιεί με αίτηση του ηλεκτρονικά στην ΕΕΤΤ τα ακόλουθα στοιχεία, τα οποία καταχωρούνται στο ηλεκτρονικό αρχείο της ΕΕΤΤ:

α. ονοματεπώνυμο/επωνυμία, διεύθυνση/έδρα, τηλέφωνο, φαξ, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ιστοσελίδα του Παρόχου,

β. νομική μορφή, νόμιμοι εκπρόσωποι και τυχόν αντίκλητος του Παρόχου,

γ. αριθμός Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) και αρμόδια Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (ΔΟΥ),

δ. αριθμός Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.),

ε. πλήρη στοιχεία επικοινωνίας των υπευθύνων επικοινωνίας με την ΕΕΤΤ,

στ. πλήρη στοιχεία επικοινωνίας με το κοινό προκειμένου να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα της ΕΕΤΤ,

ζ. παρεχόμενες υπηρεσίες (Παράρτημα 1: Παρεχόμενες εγκεκριμένες υπηρεσίες, Παράρτημα 2: Παρεχόμενες μη εγκεκριμένες υπηρεσίες)

3.3. Κάθε ΠΥΕ που παρέχει Εγκεκριμένες Υπηρεσίες Εμπιστοσύνης, εκτός από τα στοιχεία του σημείου 2 ανωτέρω, υποβάλλει όσα προβλέπονται στο άρθρο 6 περί έναρξης εργασιών.

3.4. Για την καταχώριση των ανωτέρω στοιχείων στο ηλεκτρονικό αρχείο της ΕΕΤΤ, επιβάλλεται τέλος καταχώρισης, ύψους € 300 (τριακοσίων ευρώ), το οποίο καταβάλλεται με την υποβολή της αίτησης.

3.5. Οι ΠΥΕ υποχρεούνται να γνωστοποιούν ηλεκτρονικά στην ΕΕΤΤ κάθε τροποποίηση των στοιχείων τους που περιλαμβάνονται στο ηλεκτρονικό αρχείο της ΕΕΤΤ εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) ημερών από την επέλευσή της.

3.6. Οι ΠΥΕ γνωστοποιούν στην ΕΕΤΤ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 του παρόντος, τον τερματισμό των εργασιών τους. Ο τερματισμός εργασιών σημειώνεται στο ηλεκτρονικό αρχείο της ΕΕΤΤ.

3.7. Οι ΠΥΕ υποχρεούνται στην καταβολή ετήσιου τέλους ύψους εκατό ευρώ (€100). Το ως άνω τέλος για κάθε ημερολογιακό έτος θα καταβάλλεται εντός του τελευταίου τριμήνου του αμέσως προηγούμενου έτους.

Άρθρο 4

Απαιτήσεις ασφάλειας

για τους παρόχους υπηρεσιών εμπιστοσύνης

4.1. Οι ΠΥΕ, εγκεκριμένοι και μη, λαμβάνουν τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα διαχείρισης των κινδύνων για την ασφάλεια των υπηρεσιών εμπιστοσύνης που παρέχουν. Τα ανωτέρω θα πρέπει να περιγράφονται στην Αναφορά εκτίμησης κινδύνων και μέτρων αντιμετώπισης των περιστατικών ασφάλειας (Παράρτημα 3) και να είναι διαθέσιμα ανά πάσα στιγμή.

4.2. Οι ΠΥΕ, εγκεκριμένοι και μη, ενημερώνουν, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και, σε κάθε περίπτωση, εντός 24 ωρών αφότου έλαβαν γνώση σχετικά, την ΕΕΤΤ και, κατά περίπτωση, άλλους σχετικούς φορείς, για οποιαδήποτε παραβίαση της ασφάλειας ή απώλεια της ακεραιότητας που έχει σημαντικό αντίκτυπο στην παρεχόμενη υπηρεσία εμπιστοσύνης ή στα σχετικά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Σημαντικός αντίκτυπος θεωρείται ότι υπάρχει όταν λάβει χώρα συμβάν με επίπεδο επίδρασης 3 ή μεγαλύτερο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο επόμενο άρθρο 5. Η υποχρέωση αναφοράς αφορά σε όλες τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης εγκεκριμένες και μη.

4.3. Οι ΠΥΕ, εγκεκριμένοι και μη, ενημερώνουν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο παρασχέθηκε η υπηρεσία εμπιστοσύνης, το οποίο επλήγη από το περιστατικό ασφαλείας, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

4.4. Οι ΠΥΕ, εγκεκριμένοι και μη, ενημερώνουν το κοινό, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση για συμβάντα με επίπεδο επίδρασης τρία (3) ή μεγαλύτερο.

4.5. Οι ΠΥΕ, εγκεκριμένοι και μη, οφείλουν να έχουν διαθέσιμη ανά πάσα στιγμή αναφορά εκτίμησης κινδύνων και μέτρων αντιμετώπισης των περιστατικών ασφαλείας.

Άρθρο 5

Υποχρέωση αναφοράς συμβάντων στην ΕΕΤΤ

5.1. Τα συμβάντα κατατάσσονται σε πέντε επίπεδα επίδρασης:

- Επίπεδο 1. Χωρίς επιπτώσεις
- Επίπεδο 2. Ασήμαντες επιπτώσεις: Επηρεάστηκαν τα περιουσιακά στοιχεία του παρόχου αλλά δεν επηρεάστηκαν οι βασικές υπηρεσίες
- Επίπεδο 3. Σημαντικός αντίκτυπος: επηρεάζεται μέρος των πελατών/υπηρεσιών
- Επίπεδο 4. Σοβαρός αντίκτυπος: επηρεάζεται μεγάλο μέρος των πελατών/υπηρεσιών
- Επίπεδο 5. Καταστροφικές επιπτώσεις: ολόκληρη η οργάνωση, όλες οι υπηρεσίες, όλα τα πιστοποιητικά επηρεάζονται

5.2. Οι ΠΥΕ οφείλουν να αναφέρουν στην ΕΕΤΤ μόνο τα συμβάντα με επίπεδο επίδρασης τρία (3) ή μεγαλύτερο. Ενδεικτικά συμβάντα επιπέδου τρία (3) και άνω, τα οποία θα πρέπει να αναφέρονται από τους παρόχους θεωρούνται τα εξής:

5.2.1. Αποθήκευση ιδιωτικού κλειδιού:

- i. Μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση στα ιδιωτικά κλειδιά της Root CA.
- ii. Μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση στα ιδιωτικά κλειδιά Sub CA.
- iii. Μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση στα ιδιωτικά κλειδιά για την υπογραφή πιστοποιητικών, CRL, απαντήσεις OCSP.
- iv. Μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση στα ιδιωτικά κλειδιά για τη λειτουργία της εγκεκριμένης υπηρεσίας εμπιστοσύνης.
- v. Μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση στα ιδιωτικά κλειδιά των τελικών χρηστών λόγω των ακατάλληλων μέτρων ασφαλείας του παρόχου.
- vi. Μη εξουσιοδοτημένο αίτημα χρήσης κλειδιού που ανήκει σε τρίτο μέρος για την έκδοση ή την ανανέωση πιστοποιητικού.
- vii. Μη ανακτήσιμη καταστροφή ιδιωτικών κλειδιών

5.2.2. Έκδοση πιστοποιητικών: Κλεμμένα πιστοποιητικά.

5.2.3. Κλοπή ταυτότητας: Ο επιτιθέμενος κάνει ψευδή αξίωση ταυτότητας, αποκτά πιστοποιητικά για διαφορετική ταυτότητα.

5.2.4. Αναίρεση αίτησης εμπιστοσύνης: σφάλμα λογισμικού ή υλικού που προκαλεί διακοπή της υπηρεσίας απόκρισης ανάκλησης.

5.2.4.1. Αποτυχία του παρόχου να δεχτεί ή να επεξεργαστεί τα αιτήματα ανάκλησης.

5.2.4.2. Αποτυχία διάθεσης πληροφορίας για τη διαθεσιμότητα ή ανάκληση εγκεκριμένων πιστοποιητικών (μη διαθεσιμότητα της υπηρεσίας CRL/OCSP).

5.2.5. Παραβιάσεις ασφαλείας που οδηγούν σε παραβίαση προσωπικών δεδομένων, πελατών ή άλλων μερών, όπως οι υπάλληλοι ή οι σύμβουλοι του παρόχου.

5.2.6. Μη διαθεσιμότητα της υποδομής αποθήκευσης δημόσιου κλειδιού (πιστοποιητικά Root και Sub CA).

5.2.7. Μη διαθέσιμη υπηρεσία χρονοσφραγίδας.

5.2.8. Έκδοση εγκεκριμένων πιστοποιητικών χωρίς τη χρήση αξιόπιστων συστημάτων σύμφωνα με το άρθρο 24 (2) και (5) του Κανονισμού eIDAS.

5.2.9. Υποβαθμισμένη ή μη διαθέσιμη υπηρεσία εμπιστοσύνης, π.χ. όπου χρησιμοποιούνται διακομιστές υπογραφής ή δίκτυο/κεντρικό σύστημα αποθήκευσης κλειδιού.

5.2.10. Μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε, διαγραφή ή αλλαγή των προσωπικών δεδομένων των πελατών του παρόχου.

5.2.11. Περιστατικά ασφαλείας που οδηγούν σε παραβίαση της ασφάλειας των επικοινωνιών, οδηγώντας σε παραβιάσεις της ιδιωτικής ζωής.

5.3. Όταν συμβεί ένα περιστατικό με σημαντική επίδραση (επίπεδο 3 και άνω), ο πάροχος υποβάλλει μια αρχική και σύντομη περιγραφή του περιστατικού στην ΕΕΤΤ (αρχική δήλωση συμβάντος) εντός του πρώτου 24ωρου από τον εντοπισμό του συμβάντος και στη συνέχεια, σε μεταγενέστερο στάδιο, όταν εντοπίζονται τα στοιχεία του συμβάντος, παρέχει μια πιο λεπτομερή και περιγραφική κοινοποίηση (τελική δήλωση συμβάντος).

5.4. Οι πληροφορίες που πρέπει τουλάχιστον να περιλαμβάνονται σε μια ειδοποίηση συμβάντος είναι:

Αρχική δήλωση συμβάντος

1. Ημερομηνία και ώρα κατά την οποία το περιστατικό ασφαλείας εντοπίστηκε (ή ξεκίνησε εάν είναι γνωστό).

2. Στοιχεία επικοινωνίας: Στοιχεία επικοινωνίας για ερωτήσεις σχετικά με αυτό το περιστατικό ασφαλείας.

3. Σχετικός πάροχος: επωνυμία της εταιρείας.

4. Υπηρεσίες εμπιστοσύνης που επηρεάζονται (ή πιθανώς επηρεάζονται): περιγραφή της/των υπηρεσίας (ών).

5. Τα προσωπικά δεδομένα που επηρεάστηκαν (ή ενδεχομένως επηρεάστηκαν) και περιγραφή αυτών.

6. Σύντομη περιγραφή του συμβάντος ασφαλείας.

7. Μέτρα που ελήφθησαν ή προγραμματίστηκαν.

8. Διασυνωριακές επιπτώσεις.

Τελική δήλωση συμβάντος

1. Ημερομηνία και ώρα έναρξης του περιστατικού ασφαλείας.

2. Ημερομηνία και ώρα που το περιστατικό ασφαλείας εντοπίστηκε από τον πάροχο.

3. Διάρκεια του συμβάντος σε ώρες: η χρονική περίοδος μεταξύ της στιγμής κατά την οποία η υπηρεσία αρχίζει να υποβαθμίζεται και της στιγμής όταν η υπηρεσία είναι πάλι διαθέσιμη στον τελικό χρήστη ή το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο τελικός χρήστης δεν μπόρεσε να χρησιμοποιήσει την υπηρεσία.

4. Στοιχεία επικοινωνίας: Στοιχεία επικοινωνίας για ερωτήσεις σχετικά με αυτό το περιστατικό ασφαλείας

5. Σχετικός πάροχος: επωνυμία της εταιρείας.

6. Σοβαρότητα του συμβάντος: Η σοβαρότητα των συμβάντων ασφαλείας βαθμολογείται σε κλίμακα από 1 έως 5. Μόνο τα περιστατικά επιπέδου σοβαρότητας 3 και πάνω είναι ανακοινώσιμα.

6.1. Επίπεδο 1. Χωρίς επιπτώσεις.

6.2. Επίπεδο 2. Ασήμαντες επιπτώσεις: Επηρεάστηκαν τα περιουσιακά στοιχεία του παρόχου αλλά δεν επηρεάστηκαν οι βασικές υπηρεσίες.

6.3. Επίπεδο 3. Σημαντικός αντίκτυπος: επηρεάζεται μέρος των πελατών/υπηρεσιών.

6.4. Επίπεδο 4. Σοβαρός αντίκτυπος: επηρεάζεται μεγάλο μέρος των πελατών/υπηρεσιών.

6.5. Επίπεδο 5. Καταστροφικές επιπτώσεις: ολόκληρη η οργάνωση, όλες οι υπηρεσίες, όλα τα πιστοποιητικά επηρεάζονται.

7. Αριθμός και ποσοστό πελατών που επηρεάστηκαν.

8. Γενική περιγραφή του συμβάντος ασφαλείας: Για παράδειγμα, επηρεάζονται συστήματα πληροφορικής, πώς εντοπίστηκε το συμβάν, πόσο καιρό το περιστατικό ήταν ενεργό, υπάρχει ευπάθεια στο λογισμικό που περιλαμβάνει τρίτο μέρος κ.λπ.

9. Υπηρεσίες εμπιστοσύνης που επηρεάζονται (ή πιθανώς επηρεάζονται): περιγραφή της/των υπηρεσίας (ών) (Παράρτηματα 1 και 2).

10. Κατηγορία υπηρεσίας εμπιστοσύνης που επηρεάστηκε: εγκεκριμένη ή μη εγκεκριμένη.

11. Χαρακτηριστικά ασφαλείας που επηρεάζονται: εμπιστευτικότητα, ακεραιότητα, διαθεσιμότητα.

12. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που επηρεάστηκαν και περιγραφή αυτών.

13. Λεπτομερή στοιχεία που επηρεάστηκαν: πλατφόρμα Αρχής Πιστοποίησης (CA), πλατφόρμα Αρχής Επικύρωσης (Validation Authority - VA), πλατφόρμα Αρχής Χρονοσφραγίδας (Timestamping Authority - TSA), Πλατφόρμα Αρχής Εγγραφής (Registration Authority - RA), πλατφόρμα δημιουργίας και επικύρωσης υπογραφών/σφραγίδων, πλατφόρμα διατήρησης υπογραφών/σφραγίδων, πλατφόρμα υπηρεσίας συστημένης παράδοσης, πλατφόρμα δικτύου, αρχείο, υλικό, λογισμικό, άλλα.

14. Βαθμός επιρροής στοιχείων: χαμηλός, μέσος, υψηλός (όπως έχει δημοσιευθεί στο Κεφάλαιο D2 - Assets assigned impact values according to the eIDAS mentioned services: <https://www.enisa.europa.eu/publications/article19-incident-reporting-framework>).

15. Κατηγορία αιτίας:

15.1. ανθρώπινο λάθος,

15.2. κακόβουλες ενέργειες,

15.3. φυσικές καταστροφές,

15.4. αποτυχία συστήματος,

15.5. αποτυχία τρίτων μερών.

16. Λεπτομερής περιγραφή της αιτίας παραβίασης ασφάλειας:

16.1. Επίθεση άρνησης εξυπηρέτησης (Denial of Service),

16.2. Κακόβουλο λογισμικό (Malware) και ιοί,

16.3. Κλοπή ή απώλεια εξοπλισμού,

16.4. Κλοπή ή απώλεια δεδομένων,

16.5. Διακοπή ρεύματος,

16.6. Αποτυχία υλικού,

16.7. Σφάλμα λογισμικού,

16.8. Ελαττωματική αλλαγή/ενημέρωση υλικού,

16.9. Ελαττωματική αλλαγή/ενημέρωση λογισμικού,

16.10. Παραβίαση προσωπικών δεδομένων,

16.11. Υποκλοπή,

16.12. Κρυπτοαναλύσεις,

16.13. Υπερφόρτωση,

16.14. Εσφαλμένη πολιτική ή διαδικασία,

16.15. Ασφάλεια τερματισμού λειτουργίας,

16.16. Άλλα

17. Εκτίμηση ζημίας που έχουν υποστεί ο πάροχος, οι συνδρομητές και τα έμπιστα τρίτα μέρη (Relying Parties).

18. Μέτρα που ελήφθησαν για τον μετριασμό του συμβάντος.

19. Μακροπρόθεσμα μέτρα, που έχουν ληφθεί ή προγραμματίζονται, ώστε να αποφευχθούν παρόμοια περιστατικά στο μέλλον.

20. Διασυνωριακές επιπτώσεις.

21. Άλλες Αρχές που ενημερώθηκαν.

22. Ειδοποίηση ενδιαφερόμενων πελατών (NAI/OXI).

23. Δημόσια ενημέρωση (NAI/OXI).

ΜΕΡΟΣ Γ': Υποχρεώσεις εγκεκριμένων Παροχών Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης (ΠΥΕ).

Άρθρο 6

Έναρξη εγκεκριμένων υπηρεσιών εμπιστοσύνης

6.1. Έγκριση στους ενδιαφερόμενους Παρόχους Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης (ΠΥΕ) και στις υπηρεσίες που ενδιαφέρονται αυτοί να παρέχουν, χορηγείται από την

ΕΕΤΤ, κατόπιν σχετικού αιτήματος των ενδιαφερομένων. Μη εγκεκριμένοι ΠΥΕ που επιθυμούν να παρέχουν εγκεκριμένες υπηρεσίες εμπιστοσύνης κοινοποιούν την πρόθεσή τους στην ΕΕΤΤ, υποβάλλοντας αίτηση σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Αντίστοιχη κοινοποίηση υποβάλλουν εγκεκριμένοι ΠΥΕ που επιθυμούν την έναρξη νέας εγκεκριμένης υπηρεσίας εμπιστοσύνης.

6.2. Με την υποβολή του αιτήματος εκκινεί η Διαδικασία Έναρξης Παροχής Υπηρεσιών (διαδικασία «έναρξης εγκεκριμένης υπηρεσίας εμπιστοσύνης»), κατά την οποία η ΕΕΤΤ εξετάζει εάν ο ΠΥΕ και οι παρεχόμενες από αυτόν υπηρεσίες εμπιστοσύνης συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του Κανονισμού eIDAS. Στην εν λόγω διαδικασία υποβάλλεται χωριστά κάθε υπηρεσία εμπιστοσύνης (από τις προβλεπόμενες στον Κανονισμό eIDAS) που επιθυμεί να παρέχει ο ΠΥΕ και δεν έχει ακόμα εγκριθεί.

Ο υποψήφιος ΠΥΕ που αιτείται την έγκριση για παροχή εγκεκριμένων υπηρεσιών εμπιστοσύνης πρέπει να αποδεικνύει τη συμμόρφωση του με τις απαιτήσεις του Κανονισμού eIDAS και της παρούσας απόφασης και με κάθε άλλη ρύθμιση που αφορά στην έκδοση Εγκεκριμένων Πιστοποιητικών.

6.3. Ο υποψήφιος ΠΥΕ υποβάλει αίτηση εγγραφής στο ηλεκτρονικό αρχείο της ΕΕΤΤ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 και επιπλέον συνυποβάλλει ηλεκτρονικά στην ΕΕΤΤ (Παράρτημα 4 της παρούσας απόφασης) τα παρακάτω έγγραφα:

1. Έκθεση Αξιολόγησης της Συμμόρφωσης (ΕΑΣ) εκδοθείσα από Οργανισμό Αξιολόγησης της Συμμόρφωσης (Conformity Assessment Body - CAB) σύμφωνα με το άρθρο 10 της παρούσας απόφασης

2. Πιστοποιητικό εγγραφής στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.)

3. Πιστοποιητικό εμπορικού επιμελητηρίου ή άλλης αντίστοιχης αρμόδιας δημόσιας υπηρεσίας, από το οποίο να προκύπτει κατά περίπτωση η νόμιμη σύσταση του αιτούντος, όλες οι τροποποιήσεις των καταστατικών, το/τα πρόσωπο/α που δεσμεύει/ουν νόμιμα την εταιρία κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης (νόμιμος εκπρόσωπος, δικαίωμα υπογραφής κ.λπ.), τυχόν τρίτοι, στους οποίους έχει χορηγηθεί εξουσία εκπροσώπησης, καθώς και η θητεία του/των ή/και των μελών του οργάνου διοίκησης/ νόμιμου εκπροσώπου.

4. Δηλωτικά έγγραφα, τα οποία περιγράφουν την Πολιτική Υπηρεσίας Εμπιστοσύνης (Trust Service Policy) και τη Δήλωση Πρακτικής του Παρόχου (Trust Service Practice Statement) για τις υπό έγκριση υπηρεσίες.

5. Δείγματα (Test samples) των πιστοποιητικών ή άλλων στοιχείων που θα εκδοθούν ή θα δημιουργηθούν ως μέρος της υπό έγκριση υπηρεσίας.

6. Έγγραφο σχετικά με την αποτίμηση κινδύνου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 19.1 του Κανονισμού eIDAS (eIDAS Regulation Art. 19.1) (Παράρτημα 3 της παρούσας απόφασης).

7. Σχέδιο Ειδοποίησης του τελικού χρήστη, σε περίπτωση αθέτησης της επαρκούς προστασίας της ασφάλειας και των προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 19.2 του Κανονισμού eIDAS (eIDAS Regulation Art. 19.2).

8. Σχέδιο Τερματισμού λειτουργίας του εν λόγω Παρόχου (Άρθρο 7 της παρούσας απόφασης), σύμφωνα με τα άρθρα 17.4.(i) και 24.2.(i) του Κανονισμού eIDAS (eIDAS Regulation Art. 17.4.(i) και 24.2.(i)).

9. Αντίγραφο της τυποποιημένης Σύμβασης με τους τελικούς χρήστες (end users)

6.4. Η αίτηση και τα συνυποβαλλόμενα έγγραφα υποβάλλονται στην ΕΕΤΤ ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος Ηλεκτρονικής Υποβολής Αιτήσεων για παρόχους. Τα έγγραφα υπ' αριθμ. 4, 6, 7, 8, 9 της παρούσας παραγράφου φέρουν την εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή του νομίμου εκπροσώπου του Παρόχου ή την εγκεκριμένη ηλεκτρονική σφραγίδα της αιτούσας εταιρείας. Για την πρόσβαση στο Σύστημα Ηλεκτρονικής Υποβολής Αιτήσεων ο αιτών υποβάλλει «Δήλωση Διαχειριστή» σύμφωνα με την απόφαση ΕΕΤΤ ΑΠ 586/006/30-11-2010 «Καθορισμός Δήλωσης Διαχειριστή για χρήση Διαδικτυακής Εφαρμογής της ΕΕΤΤ» (ΦΕΚ 2052/Β/31-12-2010) όπως εκάστοτε ισχύει.

6.5. Η ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα της αίτησης του υποψηφίου ΠΥΕ πρέπει να είναι συμβατή με την πρότυπη μορφή όπως αναφέρεται στην Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2015/1506 (Commission Implementing Decision (EU) 2015/1506 of 8 September 2015 laying down specifications relating to formats of advanced electronic signatures and advanced seals to be recognised by public sector bodies pursuant to Articles 27(5) and 37(5) of Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market. OJ L 235, 9.9.2015, p. 37-41.).

6.6. Η ΕΕΤΤ υποχρεούται εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την κατάθεση της αίτησης, να επιβεβαιώσει ότι η αίτηση περιλαμβάνει το σύνολο των παραπάνω εγγράφων ή ειδικώς να προσδιορίσει ποιο έγγραφο υπολείπεται και να το ζητήσει εγγράφως από τον αιτούντα την έγκριση. Ο αιτών οφείλει να προσκομίσει κάθε έγγραφο που τυχόν ζητηθεί εντός χρονικής προθεσμίας που θα τεθεί από την κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου της ΕΕΤΤ. Η χρονική προθεσμία θα ορίζεται από την ΕΕΤΤ κατά περίπτωση και δεν θα μπορεί να είναι μικρότερη από πέντε (5) εργάσιμες ημέρες και μεγαλύτερη από εβδομήντα (70) εργάσιμες ημέρες. Σε περίπτωση μη έγκαιρης υποβολής των απαιτούμενων στοιχείων από τον αιτούντα η αίτηση απορρίπτεται.

6.7. Η ΕΕΤΤ δύναται να ζητήσει κατά περίπτωση επιπλέον στοιχεία και κάθε αναγκαία διευκρίνιση για τον έλεγχο της συμμόρφωσης του αιτούντος με τις απαιτήσεις του Κανονισμού eIDAS.

6.8. Η ΕΕΤΤ εξετάζει την ΕΑΣ και τα συνοδευτικά της έγγραφα, διαπιστώνει τη συμμόρφωση με τις σχετικές απαιτήσεις και αποφασίζει με αιτιολογημένη απόφαση της την χορήγηση, ή μη, έγκρισης του αιτούντα και των αιτούμενων υπηρεσιών, εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την κοινοποίηση.

6.9. Εάν η εξέταση της συμμόρφωσης του υποψηφίου Παρόχου δεν ολοκληρωθεί εντός τριών (3) μηνών από την κοινοποίηση, η ΕΕΤΤ ενημερώνει σχετικά τον αιτούντα, εξηγώντας τους λόγους της καθυστέρησης και

ορίζοντας προθεσμία εντός της οποίας θα ολοκληρωθεί η εξέταση της συμμόρφωσης.

Η αίτηση, απορρίπτεται στις εξής, περιοριστικά αναφερόμενες, περιπτώσεις:

α) Μη πληρότητας του φακέλου της υποβληθείσας αίτησης ή/και τυχόν περαιτέρω διευκρινίσεων σύμφωνα με την παρούσα απόφαση.

β) Μη επαρκούς τεκμηρίωσης της πλήρωσης ενός ή περισσότερων εκ των ανωτέρω σημείων (1-9) βάσει των προσκομισθέντων εγγράφων, ή

γ) Μη πλήρωση των απαιτήσεων που επιβάλλονται με βάση τον Κανονισμό eIDAS.

Ο αιτών μπορεί να αρχίσει να παρέχει τις εγκεκριμένες υπηρεσίες εμπιστοσύνης μόνον αφού η έγκριση του καταχωριστεί και δημοσιευθεί στον Κατάλογο Εμπιστοσύνης της ΕΕΤΤ (Άρθρο 22 Κανονισμού eIDAS).

Τα παραπάνω συνοδευτικά έγγραφα, συνιστάται να είναι διαθέσιμα και στα αγγλικά, τα δε έγγραφα υπ' αριθμ. 4 και 9 σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι διαθέσιμα και στην αγγλική γλώσσα ώστε να διευκολυνθεί η συνεργασία μεταξύ των Μελών της Ένωσης. Τα έγγραφα 1, 6, 7, 8 της παραγράφου δύναται να γίνονται δεκτά και στην αγγλική γλώσσα.

Άρθρο 7

Υποβολή σχεδίου τερματισμού εργασιών

7.1. Κάθε εγκεκριμένος ΠΥΕ οφείλει να διατηρεί ενήμερο Σχέδιο Τερματισμού Εργασιών, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 2 στοιχείο (θ) του Κανονισμού eIDAS, με σκοπό την εξασφάλιση της συνέχειας της υπηρεσίας.

7.2. Κάθε εγκεκριμένος ΠΥΕ υποβάλει το Σχέδιο Τερματισμού Εργασιών προς έγκριση στην ΕΕΤΤ κατά την έναρξη των εργασιών του. Το σχέδιο τερματισμού εργασιών αξιολογείται από τον Οργανισμό Αξιολόγησης Συμμόρφωσης (ΟΑΣ) και η αξιολόγηση του περιλαμβάνεται στην έκθεση αξιολόγησης συμμόρφωσης του ΠΥΕ.

7.3. Η ΕΕΤΤ ελέγχει το σχέδιο τερματισμού ως προς τη συμμόρφωση του με τον Κανονισμό eIDAS, τόσο κατά την έναρξη όσο και κατά τη διάρκεια λειτουργίας του εγκεκριμένου ΠΥΕ και των εγκεκριμένων υπηρεσιών που αυτός παρέχει. Η ΕΕΤΤ διενεργεί ελέγχους προκειμένου να επαληθεύσει την ύπαρξη και την συμμόρφωση (ορθή εφαρμογή των διατάξεων) του σχεδίου τερματισμού.

7.4. Ως Τερματισμός Εργασιών νοείται κάθε μερική έως και η πλήρης παύση μίας υπηρεσίας. Η μερική παύση μιας υπηρεσίας συμπεριλαμβάνει τη λήξη ενός ή περισσότερων στοιχείων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο υπηρεσιών εμπιστοσύνης στις οποίες έχει αποδοθεί το καθεστώς της έγκρισης. Οι κατηγορίες τερματισμού εργασιών μπορεί να είναι (όχι περιοριστικά):

(Α) [Προγραμματισμένη] Παύση του κύκλου ζωής ή παροπλισμός των τεχνολογιών που αφορούν μία υπηρεσία καταχωρημένη στον κατάλογο Εμπιστοσύνης (π.χ. περίοδος χρήσης του ιδιωτικού κλειδιού κ.λπ.).

(Β) [Προγραμματισμένη], αλλά αναμενόμενη παύση των υπηρεσιών (π.χ. για επιχειρηματικούς λόγους κ.λπ.) και δημιουργία ή παροχή στους συνδρομητές αλλά νέων Υπηρεσιών.

i. από τον ίδιο ΠΥΕ

ii. από τρίτο πάροχο

iii. από την ΕΕΤΤ ή τρίτων

(Γ) [Προγραμματισμένη] Ανάλυση, συγχώνευση ή απόκτηση δραστηριοτήτων των εν λόγω υπηρεσιών από άλλη νομική οντότητα.

(Δ) [Μη προγραμματισμένη] διακοπή λόγω καταστροφής ή λόγω άλλων σημαντικών καταστάσεων, από τις οποίες δεν υπάρχει δυνατότητα ικανοποιητικής ανάκτησης δεδομένων.

(Ε) [Μη προγραμματισμένη] παύση λόγω πτώχευσης.

7.5. Το σχέδιο τερματισμού θα πρέπει να καλύπτει, τουλάχιστον, την εκούσια και ακούσια διακοπή των δραστηριοτήτων, την παύση μιας, περισσότερων ή όλων των υπηρεσιών από πάροχο, την ενδεχόμενη ανάληψη των δραστηριοτήτων που διακόπηκαν από ένα τρίτο μέρος ή άλλως την επίδοση τους στην ΕΕΤΤ και να διασφαλίζει τη διατήρηση και τη διαθεσιμότητα των πληροφοριών που αναφέρονται στο σημείο άρθρο 24 παράγραφος 2 στοιχείο (η) του Κανονισμού eIDAS, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

7.6. Το σχέδιο τερματισμού θα πρέπει να προβλέπει τόσο τον εκούσιο όσο και τον ακούσιο τερματισμό και να:

1. καθορίζει τον αντίκτυπο του τερματισμού στις σχετικές καταχωρίσεις του Εθνικού Καταλόγου Εμπιστοσύνης,

2. προβλέπει διαδικασίες για τη διαθεσιμότητα και προσβασιμότητα των αρχείων του Παρόχου σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του άρθρου 12 περί Τήρησης Αρχείου,

3. προβλέπει την ενημέρωση των εμπλεκόμενων μερών που ενδεχόμενα επηρεάζονται από τον τερματισμό.

7.7. Το σχέδιο τερματισμού θα πρέπει τουλάχιστον να περιγράφει:

1. Διαδικασίες τερματισμού.

2. Διαδικασίες και σενάρια δοκιμών τερματισμού.

3. Εκπαίδευση σε διαδικασίες τερματισμού (συμπεριλαμβανομένης της δοκιμής).

4. Εκθέσεις δοκιμών διαδικασιών τερματισμού.

5. Επίσημες αναφορές ελέγχου διαδικασιών τερματισμού.

6. Επίσημες συμφωνίες τερματισμού (συμβατικές) με τρίτους (συμπεριλαμβανομένων των υπεργολάβων κ.λπ.).

7. Τους όρους και τις συνθήκες της εν λόγω υπηρεσίας, τις πρακτικές και τα έγγραφα πολιτικής.

7.8. Στο Παράρτημα 5 παρατίθεται προτεινόμενος πίνακας περιεχομένων για το σχέδιο τερματισμού.

Άρθρο 8

Υποχρέωση γνωστοποίησης τερματισμού εργασιών

Σε περίπτωση τερματισμού, εκούσιου ή ακούσιου, των εργασιών του, ο εγκεκριμένος ΠΥΕ έχει τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

α. γνωστοποιεί άμεσα τον τερματισμό προς την ΕΕΤΤ, τους χρήστες Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης και κάθε Πάροχο Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης ή άλλον με τον οποίο έχει συνάψει σύμβαση ή έχει οποιαδήποτε άλλη σχέση στα πλαίσια της παροχής Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης,

β. σε περιπτώσεις για τις οποίες προϋποτίθεται η έκδοση δικαστικής απόφασης για την επέλευση της παύσης των εργασιών του ΠΥΕ, ο τελευταίος οφείλει να ενημερώσει την ΕΕΤΤ από την επομένη της επίδοσης στον ΠΥΕ ή κατάθεσης από τον ΠΥΕ κάθε δικογράφου σχετικού με τον τερματισμό εργασιών του. Με την έκδοση και δημοσίευση της σχετικής απόφασης, ο ΠΥΕ υποχρεούται να ενημερώσει όσους αναφέρονται στο εδάφιο α' του παρόντος άρθρου,

γ. σε κάθε περίπτωση, ο ΠΥΕ φέρει το βάρος απόδειξης γνωστοποίησης του τερματισμού των εργασιών του στην ΕΕΤΤ, στους χρήστες Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης και σε κάθε ΠΥΕ ή άλλον με τον οποίο έχει συνάψει σύμβαση ή έχει οποιαδήποτε άλλη σχέση στα πλαίσια της παροχής υπηρεσιών εμπιστοσύνης,

δ. στην περίπτωση όπου δεν είναι δυνατόν για έναν εγκεκριμένο ΠΥΕ να μεταφέρει τις δραστηριότητες σε άλλο εγκεκριμένο Πάροχο για τη συνέχιση των εν λόγω υπηρεσιών με το δικό του όνομα, ο ΠΥΕ προβαίνει άμεσα στην ανάκληση όλων των σε ισχύ πιστοποιητικών και εξασφαλίζει ότι το σύνολο παραμένει προσβάσιμο το σύνολο των πληροφοριών που αφορούν τις εγκεκριμένες υπηρεσίες εμπιστοσύνης σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 2 (η) του Κανονισμού eIDAS,

ε. ο ΠΥΕ Εγκεκριμένων Πιστοποιητικών, σε κάθε περίπτωση, υποχρεούται να έχει ήδη συμφωνήσει εγγράφως με άλλον Πάροχο Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης Εγκεκριμένων Πιστοποιητικών, για την παράδοση στον τελευταίο του αρχείου που τηρεί σύμφωνα με το άρθρο 12 της παρούσας. Η μη τήρηση αυτής της υποχρέωσης δύναται να επιφέρει την επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στην παρούσα. Ο ΠΥΕ, δέκτης, ο οποίος σύμφωνα με τα ανωτέρω παραλαμβάνει και διατηρεί το αρχείο Παρόχου Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης (δότη) λόγω την παύσης εργασιών του τελευταίου, οφείλει εντός επτά (7) ημερών από την ανάληψη του αρχείου να κοινοποιεί εγγράφως στην ΕΕΤΤ το γεγονός αυτό. Σε περίπτωση μη εφαρμογής των ανωτέρω και χωρίς περιορισμό τους, ο ΠΥΕ του οποίου οι εργασίες παύουν, παραδίδει τα εν λόγω έγγραφα και στοιχεία προς φύλαξη στην ΕΕΤΤ, ενημερώνοντας σχετικά τους χρήστες Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης. Η ΕΕΤΤ δύναται να αναθέσει τη φύλαξη των ανωτέρω αρχείων σε ΠΥΕ,

στ. σε κάθε περίπτωση, οι τυχόν συμβάσεις ανάθεσης σε τρίτους εκτέλεσης μέρους της διαδικασίας παροχής υπηρεσιών εμπιστοσύνης, λήγουν αυτοδικαίως με την παύση εργασιών του ΠΥΕ. Για το σκοπό αυτό, οι συμβάσεις οι οποίες υπογράφονται μεταξύ ΠΥΕ και τρίτων, οφείλουν να περιλαμβάνουν όρους με τους οποίους να διασφαλίζεται η εκ μέρους των τρίτων παράδοση του αρχείου και όλων των σχετικών εγγράφων, σύμφωνα με την παρ. ζ του παρόντος άρθρου,

ζ. ο ΠΥΕ υποχρεούται να έχει ρυθμίσει την οικονομική κάλυψη κάθε απαιτούμενης διαδικασίας και εκπλήρωσης υποχρεώσεων που προκύπτουν από τον τερματισμό των εργασιών του καθώς και ενδεχόμενης ζημίας που τυχόν προκληθεί σε χρήστες Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης ή τρίτους από ενέργεια ή παράλειψη του, κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων του, και ειδικότερα, συνεπεία του

τερματισμού εργασιών του. Ο ΠΥΕ οφείλει να είναι σε θέση να αποδείξει στην ΕΕΤΤ και σε οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον ότι έχει προβλέψει επαρκώς για την ως άνω αναφερόμενη οικονομική κάλυψη. Η ΕΕΤΤ με απόφαση της δύναται να ρυθμίσει ελάχιστο ποσό για την οικονομική και ασφαλιστική κάλυψη των ανωτέρω από τους ΠΥΕ. Σύμφωνα και με τα παραπάνω, ο ΠΥΕ οφείλει να ενημερώσει άμεσα την ΕΕΤΤ για την πρόθεση τερματισμού της παροχής υπηρεσιών εν μέρει ή εξ ολοκλήρου.

η. Όταν η ΕΕΤΤ ειδοποιηθεί από το πάροχο ή από οποιονδήποτε εξουσιοδοτημένο τρίτο (π.χ. σε περίπτωση μη αναμενόμενου τερματισμού ή πτώχευσης), περί του τερματισμού ή της πρόθεσης να παύσει η παροχή των υπηρεσιών εν μέρει ή εξ ολοκλήρου, επαληθεύει την ύπαρξη, την συνεχή ενημέρωση/επικαιροποίηση και την ορθή εφαρμογή του σχεδίου τερματισμού, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο οι πληροφορίες παραμένουν προσβάσιμες σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 2 (η) του Κανονισμού eIDAS. Η ΕΕΤΤ έχει την ευθύνη να διασφαλίσει ότι ο ΠΥΕ ή/και οι υπηρεσίες έχουν παύσει κανονικά και όταν κρίνει ότι δεν πληρούν πλέον τις απαιτήσεις του Κανονισμού eIDAS, αφαιρεί την έγκριση και ενημερώνει κατάλληλα τον Εθνικό Κατάλογο Εμπιστοσύνης.

Για την ορθή εφαρμογή του τερματισμού, ο ΠΥΕ οφείλει να μεριμνήσει για την κατάλληλη κοινοποίηση της πρόθεσης του, και την διαφύλαξη και την προσβασιμότητα των πιστοποιητικών, για επτά (7) έτη από τη λήξη τους, ακόμη και μετά την παύση των δραστηριοτήτων του. Επίσης όλες οι σχετικές πληροφορίες σχετικά με τα δεδομένα που εκδίδονται και λαμβάνονται από τον ΠΥΕ, θα πρέπει να είναι διαθέσιμες ανά πάσα στιγμή, ιδίως για να παρέχονται ως αποδεικτικά στοιχεία σε δικαστικές διαδικασίες και με σκοπό τη διασφάλιση της συνέχειας της υπηρεσίας.

Ο κίνδυνος μη ορθής εκτέλεσης του σχεδίου τερματισμού θα πρέπει να αποτελεί μέρος των κινδύνων που αναλύονται, αξιολογούνται σε σχέση με δραστηριότητες και διαδικασίες τερματισμού.

Άρθρο 9

Υποχρέωση υποβολής έκθεσης αξιολόγησης συμμόρφωσης

9.1. Ως Οργανισμούς Αξιολόγησης Συμμόρφωσης (ΟΑΣ) η ΕΕΤΤ αποδέχεται μόνο εκείνους τους φορείς που έχουν διαπιστευθεί σύμφωνα με τον Κανονισμό eIDAS, όπως ισχύει, όπως απαιτείται από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008 για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας από την αγορά σε σχέση με την εμπορία των προϊόντων και κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 339/93, που χορηγείται από τον Εθνικό Φορέα Διαπίστευσης του κράτους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ή από Φορέα Διαπίστευσης άλλου Κράτους Μέλους. Επιπλέον, η διαπίστευση πρέπει να υποδεικνύει ότι ο ΟΑΣ:

1. έχει την ικανότητα και τις επαρκείς γνώσεις για την αξιολόγηση του ΠΥΕ με τις απαιτήσεις του κανονισμού eIDAS.

2. προαιρετικά, προσαρμόζεται στις απαιτήσεις του προτύπου ISO/IEC 17065: 2012.

3. προαιρετικά, προσαρμόζεται στις απαιτήσεις του προτύπου ETSI EN 319 403 V2.2.2 (2015-08).

9.2. Οι εγκεκριμένοι ΠΥΕ ελέγχονται, με δικές τους δαπάνες τουλάχιστον κάθε 24 μήνες, από ΟΑΣ. Σκοπός του ελέγχου είναι να επιβεβαιώνεται ότι οι εγκεκριμένοι ΠΥΕ και οι παρεχόμενες από αυτούς εγκεκριμένες υπηρεσίες εμπιστοσύνης πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού.

9.3. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του ελέγχου του ΠΥΕ, ο ΟΑΣ εκδίδει Έκθεση Αξιολόγησης Συμμόρφωσης (ΕΑΣ). Αυτή είναι μία λεπτομερής αναφορά που περιέχει όλα τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που έχει εκτελεστεί και παρέχεται στον ελεγχόμενο Πάροχο Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης (ΠΥΕ). Ακολούθως, ο Πάροχος υποβάλει υποχρεωτικά εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών την ΕΑΣ στην ΕΕΤΤ. Μετά από πλήρη έλεγχο και αξιολόγηση της ΕΑΣ, η ΕΕΤΤ αποφασίζει εάν ο Πάροχος και οι αντίστοιχες υπηρεσίες εμπιστοσύνης που παρέχει συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που ορίζει ο Κανονισμός eIDAS. Εντός τριών (3) μηνών μετά την υποβολή της ΕΑΣ, ο Πάροχος ενημερώνεται από την ΕΕΤΤ με σχετική επιστολή για το αποτέλεσμα του ελέγχου συμμόρφωσης. Εάν αυτό είναι θετικό, η/οι ελεγχόμενη/ες υπηρεσία/ες εμπιστοσύνης λαμβάνει/ουν την κατάσταση "εγκεκριμένη" (status "granted") και προστίθενται στον Εθνικό Κατάλογο Εμπιστοσύνης από την ΕΕΤΤ, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη σε αυτόν. Σε περίπτωση που το αποτέλεσμα του ελέγχου είναι αρνητικό, δηλαδή ο Πάροχος και οι υπηρεσίες εμπιστοσύνης που παρέχει δεν πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στον Κανονισμό eIDAS, η ΕΕΤΤ δεν δίδει την κατάσταση "εγκεκριμένη" για τις ελεγχόμενες υπηρεσίες εμπιστοσύνης και ενημερώνει αναλόγως τον Εθνικό Κατάλογο Εμπιστοσύνης.

9.4. Ο σκοπός της ΕΑΣ δεν είναι να επιβεβαιώσει ότι ο Πάροχος και οι υπηρεσίες που παρέχει είναι σύμφωνα με συγκεκριμένα τεχνικά πρότυπα, αλλά ότι είναι σε συμμόρφωση με τον Κανονισμό eIDAS. Η συμμόρφωση με τεχνικά πρότυπα σε κάποιες περιπτώσεις υπονοεί τη συμμόρφωση με κάποιες απαιτήσεις του Κανονισμού eIDAS και όχι απαραίτητα όλες, οπότε δεν είναι υποχρεωτική. Συστήνεται η παρακολούθηση των ευρωπαϊκών προτύπων (ETSI, European Telecommunications Standards Institute και CEN, European Committee for Standardisation) για να εξασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών που παρέχουν οι εγκεκριμένοι ΠΥΕ.

9.5. Ο ΠΥΕ μπορεί να ενεργοποιήσει την εγκεκριμένη υπηρεσία μόνο εφόσον ενταχθεί στον Εθνικό Κατάλογο Εμπιστοσύνης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 22 του Κανονισμού eIDAS.

Άρθρο 10

Περιεχόμενα της ΕΑΣ και κριτήρια αξιολόγησης του παρόχου υπηρεσιών εμπιστοσύνης

Η ΕΑΣ πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία, με την επιφύλαξη ότι η ΕΕΤΤ μπορεί να ζητήσει πρόσθετες πληροφορίες από τον Πάροχο (ΠΥΕ). Ως προς την εμπιστευτικότητα ισχύουν οι διατάξεις περί

χειρισμού των εμπιστευτικών στοιχείων του ν. 4070/2012 και του νόμου περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.

1. Στοιχεία του ΟΑΣ, συμπεριλαμβανομένων, της στοιχείων εγγραφής σε δημόσια αρχεία, την έδρα του και τα δεδομένα επικοινωνίας (αριθμός τηλεφώνου και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του νομίμου εκπροσώπου).

2. Στοιχεία του Φορέα Διαπίστευσης που έχει διαπιστεύσει τον ΟΑΣ (ταχυδρομική διεύθυνση και e-mail) καθώς και πληροφορίες που αφορούν το πιστοποιητικό διαπίστευσης (π.χ. αριθμό αναγνώρισης του πιστοποιητικού).

3. Το πιστοποιητικό του ΟΑΣ, που έχει εκδοθεί από τον Φορέα Διαπίστευσης και λεπτομερή περιγραφή του συστήματος διαπίστευσης που χρησιμοποιήθηκε, συμπεριλαμβανομένης της δήλωσης συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του κανονισμού eIDAS, ιδίως διαπίστευση σύμφωνα με το πρότυπο ISO/IEC 17065 πρότυπο ή/και ETSI EN 319 403 για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης των Παροχών και των υπηρεσιών.

4. Στοιχεία του αρμόδιου της ΕΑΣ.

5. Στοιχεία του Παρόχου, συμπεριλαμβανομένων του ονόματος, τον αριθμό Μητρώου και την ταχυδρομική διεύθυνση, όπως αναφέρονται σε επίσημα αρχεία, και το e-mail.

6. Αναλυτική λίστα των εγκεκριμένων υπηρεσιών, για τις οποίες ο ΟΑΣ επιβεβαιώνει ότι πληρούν τις απαιτήσεις του Κανονισμού eIDAS. Οι υπηρεσίες καταγράφονται με αναγνωριστικό του τύπου της υπηρεσίας (Service type identifier), σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής (ΕΕ) 2015/1505 και την παράγραφο 5.5.1.1 του προτύπου ETSI TS 119 612 V2.1.1. Επίσης περιλαμβάνει το αναγνωριστικό κλειδιού, σύμφωνα με το πρότυπο RFC 5280 ή το δημόσιο κλειδί της υπηρεσίας, και το πιστοποιητικό X.509 V3 που αυτή χρησιμοποιεί στη μορφή Base64 PEM.

7. Για κάθε υπηρεσία της λίστας υπό 6, περιγραφή της φυσικής, λογικής και λειτουργικής αρχιτεκτονικής.

8. Κατάλογο των πιστοποιήσεων για την υπό εξέταση υπηρεσία ή προϊόν που χρησιμοποιεί ο Πάροχος, συμπεριλαμβανομένου ενός αντιγράφου ή συνδέσμου (link) σε αυτές. Στην περίπτωση εγκεκριμένης συσκευής δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής ή σφραγίδας, επισυνάπτεται αντίγραφο ή σύνδεσμος της πιστοποίησης που έχει εκδοθεί από τον Φορέα Διαπίστευσης, όπου συγκεκριμένα αναφέρονται τα χαρακτηριστικά της συσκευής και η υπηρεσία ή οι υπηρεσίες που τη χρησιμοποιούν.

9. Σε περίπτωση που ο Πάροχος παρέχει προηγμένη ή απομακρυσμένη υπηρεσία ηλεκτρονικής υπογραφής, προσκομίζεται τεκμηρίωση των διαδικασιών που ακολουθούνται, των μηχανισμών διαχείρισης ασφάλειας, των αξιόπιστων συστημάτων και προϊόντων που χρησιμοποιούνται, συμπεριλαμβανομένων ασφαλών διαύλων ηλεκτρονικής επικοινωνίας για τη διασφάλιση ότι το περιβάλλον της ηλεκτρονικής υπογραφής είναι αξιόπιστο και ότι ο υπογράφων έχει υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης και τον αποκλειστικό έλεγχο της χρήσης δεδομένων δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής. Επίσης, ο Πάροχος προσκομίζει κατάλογο εγκεκριμένων διατάξεων εξ αποστάσεως δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής, τις

οποίες κάνει αποκλειστικά αποδεκτές προς χρήση ως εγκεκριμένη διάταξη δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής. Κριτήριο αξιολόγησης συμμόρφωσης του Παρόχου από τον ΟΑΣ, στην περίπτωση αυτή, είναι και η τεκμηρίωση κάθε εγκατάστασης εγκεκριμένης διάταξης εξ αποστάσεως δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής ώστε να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις που ισχύουν για τους Παρόχους Εγκεκριμένων Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης.

10. Σε περίπτωση που ο Πάροχος παρέχει προηγμένη ή απομακρυσμένη υπηρεσία ηλεκτρονικής σφραγίδας, προσκομίζεται τεκμηρίωση των διαδικασιών που ακολουθούνται, των μηχανισμών διαχείρισης ασφάλειας, των αξιόπιστων συστημάτων και προϊόντων που χρησιμοποιούνται, συμπεριλαμβανομένων ασφαλών διαύλων ηλεκτρονικής επικοινωνίας για τη διασφάλιση ότι το περιβάλλον της ηλεκτρονικής σφραγίδας είναι αξιόπιστο και ότι ο υπογράφων έχει υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης και τον αποκλειστικό έλεγχο της χρήσης δεδομένων δημιουργίας ηλεκτρονικής σφραγίδας. Επίσης, ο Πάροχος προσκομίζει κατάλογο εγκεκριμένων διατάξεων εξ αποστάσεως δημιουργίας ηλεκτρονικής σφραγίδας, τις οποίες κάνει αποκλειστικά αποδεκτές προς χρήση ως εγκεκριμένη διάταξη δημιουργίας ηλεκτρονικής σφραγίδας. Κριτήριο αξιολόγησης συμμόρφωσης του Παρόχου από τον ΟΑΣ, στην περίπτωση αυτή, είναι και η τεκμηρίωση κάθε εγκατάστασης εγκεκριμένης διάταξης εξ αποστάσεως δημιουργίας ηλεκτρονικής σφραγίδας ώστε να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις που ισχύουν για τους Παρόχους Εγκεκριμένων Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης.

11. Λεπτομερή κατάλογο όλων των εγγράφων του Παρόχου, δημόσιων και εσωτερικών. Επιπλέον, θα πρέπει να υπάρχει τεκμηρίωση δημοσίως διαθέσιμη ή αναφορά των διαθέσιμων συνδέσμων (links) σε αυτή. Η τεκμηρίωση πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον:

11.1. Δήλωση των πρακτικών υπηρεσίας εμπιστοσύνης.

11.2. Πολιτικές κάθε υπηρεσίας εμπιστοσύνης.

11.3. Σχέδιο παύσης δραστηριοτήτων που αναφέρεται στο άρθρο 24 παράγραφος 2 στοιχείο θ του κανονισμού eIDAS.

11.4. Σύμβαση αιτήματος παροχής υπηρεσιών και όροι χρήσης.

12. Η ΕΑΣ θα πρέπει να προσδιορίζει το χρονικό διάστημα που αφορά ο έλεγχος, τους πόρους που χρησιμοποιήθηκαν, καθώς και την εργασία κάθε ελεγκτή.

13. Για καθεμία από τις ακόλουθες απαιτήσεις του Κανονισμού eIDAS, πρέπει να αναγράφεται στην ΕΑΣ ο τρόπος συμμόρφωσης του Παρόχου, καθώς και μια λίστα με τα σημεία ελέγχου και στόχων που χρησιμοποιούνται στον έλεγχο, διευκρινίζοντας κατά περίπτωση τις αδυναμίες συμμόρφωσης και το επίπεδο συνάφειας:

13.1. Γενικές απαιτήσεις που καθορίζονται στον κανονισμό για τους Παρόχους και τις υπηρεσίες:

13.1.1. Ευθύνη και βάρος αποδείξεως (άρθρο 13), και ειδικότερα:

i. Όρια ευθύνης.

ii. Όρια όσον αφορά τις πιθανές χρήσεις των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της επιβολής ορίων αποζημίωσης της υπερβολικής χρήσης τους.

13.1.2. Προσβασιμότητα για άτομα με αναπηρίες (άρθρο 15).

13.1.3. Απαιτήσεις ασφάλειας για τους ΠΥΕ (άρθρο 19).

13.1.4. Απαιτήσεις για τους εγκεκριμένους ΠΥΕ (άρθρο 24).

13.2. Ειδικές απαιτήσεις που καθορίζονται στον κανονισμό για τους εγκεκριμένους ΠΥΕ:

13.2.1. Δημιουργία εγκεκριμένου πιστοποιητικού ηλεκτρονικής υπογραφής.

Άρθρο 28: Εγκεκριμένα πιστοποιητικά ηλεκτρονικών υπογραφών.

Άρθρο 29: Απαιτήσεις για τις εγκεκριμένες διατάξεις δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής.

13.2.2. Δημιουργία εγκεκριμένου πιστοποιητικού ηλεκτρονικής σφραγίδας.

13.2.3. Άρθρο 38: Εγκεκριμένα πιστοποιητικά ηλεκτρονικής σφραγίδας.

Άρθρο 39: Εγκεκριμένες διατάξεις δημιουργίας ηλεκτρονικής σφραγίδας.

13.2.4. Δημιουργία εγκεκριμένου πιστοποιητικού ηλεκτρονικής χρονοσφραγίδας.

Άρθρο 42: Απαιτήσεις για τις εγκεκριμένες ηλεκτρονικές χρονοσφραγίδες.

13.2.5. Επικύρωση εγκεκριμένων ηλεκτρονικών υπογραφών και σφραγίδων.

Άρθρο 32 (40): Απαιτήσεις για την επικύρωση εγκεκριμένων ηλεκτρονικών υπογραφών και σφραγίδων.

Άρθρο 33 (40): Εγκεκριμένη υπηρεσία επικύρωσης εγκεκριμένων ηλεκτρονικών υπογραφών και σφραγίδων.

13.2.6. Διαφύλαξη εγκεκριμένων ηλεκτρονικών υπογραφών και σφραγίδων.

Άρθρο 34(40): Εγκεκριμένη υπηρεσία διαφύλαξης εγκεκριμένων ηλεκτρονικών υπογραφών και σφραγίδων.

13.2.7. Εγκεκριμένη υπηρεσία συστημένης παράδοσης.

Άρθρο 44: Απαιτήσεις για τις εγκεκριμένες ηλεκτρονικές υπηρεσίες συστημένης παράδοσης.

13.2.8. Δημιουργία εγκεκριμένου πιστοποιητικού πιστοποίησης γνησιότητας ιστοτόπων.

Άρθρο 45: Απαιτήσεις για εγκεκριμένα πιστοποιητικά γνησιότητας ιστοτόπου.

14. Όταν η συμμόρφωση αξιολογείται περαιτέρω, σύμφωνα με συγκεκριμένο πρότυπο (ευρωπαϊκά πρότυπα ETSI EN 319 401/ETSI EN 319 411-1/ETSI EN 319 411-2/ETSI EN 319 421), η ΕΑΣ περιλαμβάνει ξεχωριστή αναφορά με ρητή ένδειξη των μη συμμορφώσεων και της συνάφειας τους.

15. Η ΕΑΣ αναφέρει λεπτομερώς τον κατάλογο των τρίτων μερών στους οποίους έχουν εξουσιοδοτηθεί πλήρως ή μερικώς διαδικασίες παροχής υπηρεσιών εμπιστοσύνης.

16. Η ΕΑΣ αναφέρει το χρονοδιάγραμμα ελέγχου.

17. Η ΕΑΣ αναφέρει τυχόν απαιτούμενους προγραμματισμένους επιπλέον ελέγχους που πρόκειται να πραγματοποιήσει ο ΟΑΣ.

18. Σύνοψη με τα σημεία τα οποία δεν υπάρχει συμμόρφωση.

19. Πιθανές συστάσεις προς τον πάροχο.

Άρθρο 11

Ανάκληση εγκεκριμένων πιστοποιητικών

1. Ο ΠΥΕ υποχρεούται να προβεί σε άμεση ανάκληση ενός εγκεκριμένου πιστοποιητικού, στις εξής περιπτώσεις:

α. Μετά από αίτηση του δικαιούχου του πιστοποιητικού ή του νομίμως εξουσιοδοτημένου από αυτόν ατόμου.

β. Εφόσον διαπιστωθεί από την ΕΕΤΤ, στα πλαίσια της εποπτικής και ελεγκτικής της αρμοδιότητας, ότι το εγκεκριμένο πιστοποιητικό περιέχει ψευδείς ή ανακριβείς πληροφορίες ως προς τις απαιτήσεις του Κανονισμού eIDAS.

γ. Σε περίπτωση πιστοποιητικού η έκδοση του οποίου βασίστηκε σε ψευδείς ή ανακριβείς πληροφορίες.

δ. Σε περίπτωση τερματισμού εργασιών του ΠΥΕ, σύμφωνα με το άρθρο 7 της παρούσας.

ε. Σε περίπτωση απώλειας της δικαιοπρακτικής ικανότητας, κήρυξης σε αφάνεια ή σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου του πιστοποιητικού, λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε πιστοποιητικό δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής είναι αμεταβίβαστο σε κάθε περίπτωση.

στ. Σε περίπτωση που τελεσίδικη δικαστική απόφαση διατάσσει την σχετική ανάκληση ή ακύρωση.

ζ. Αν από την μεταξύ ΠΥΕ και δικαιούχου σύμβαση απορρέει σχετική προς τούτο υποχρέωση ή/και δικαίωμα, ενός των συμβαλλομένων μερών. Στην περίπτωση αυτή, αν το αίτημα για ανάκληση τεθεί από τον δικαιούχο πιστοποιητικού, ο ΠΥΕ υποχρεούται να προβεί σε άμεση ανάκληση, δικαιούμενος να επιφυλαχθεί για κάθε νόμιμο ή συμβατικό του δικαίωμα η. σε περίπτωση που υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις ότι τα δεδομένα δημιουργίας υπογραφής/σφραγίδας του δικαιούχου του πιστοποιητικού έχουν γίνει γνωστά ή/και χρησιμοποιούνται από τρίτους.

θ. Σε περίπτωση κατά την οποία τα δεδομένα δημιουργίας υπογραφής/σφραγίδας του ΠΥΕ έχουν γίνει γνωστά σε τρίτους.

ι. Σε περίπτωση κατά την οποία ο δικαιούχος πιστοποιητικού, το οποίο χρησιμοποιεί με συγκεκριμένη ιδιότητα, απωλέσει την ιδιότητα αυτή (ενδεικτικά, σε περίπτωση αποχώρησης εργαζομένου στον οποίο έχει εκδοθεί τέτοιο πιστοποιητικό με την ιδιότητα ως υπαλλήλου συγκεκριμένης υπηρεσίας ή θέσης) ή σε κάθε περίπτωση κατά την οποία στοιχεία που περιλαμβάνονται στο πιστοποιητικό τροποποιηθούν.

2. Πιστοποιητικό που έχει ανακληθεί δεν είναι δυνατόν να επανατεθεί σε ισχύ.

3. Ο ΠΥΕ δικαιούται, μέχρι την εξακρίβωση και επιβεβαίωση ή όχι των λόγων ανάκλησης πιστοποιητικού, να προβεί σε άμεση αναστολή του.

4. Αν ένα εγκεκριμένο πιστοποιητικό ηλεκτρονικής υπογραφής/σφραγίδας τεθεί προσωρινά σε αναστολή, το πιστοποιητικό χάνει την εγκυρότητα του όσο βρίσκεται σε κατάσταση αναστολής. Η περίοδος αναστολής δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δύο (2) εβδομάδες.

5. Ο ΠΥΕ πρέπει να καταχωρήσει την περίοδο αναστολής στο Αρχείο του πιστοποιητικού, όπως αναφέρεται στο άρθρο 12 του παρόντος, και να έχει διαθέσιμη στο κοινό την πληροφορία για την κατάσταση αναστολής του πιστοποιητικού για όλη την διάρκεια αναστολής.

6. Σε κάθε περίπτωση, ο ΠΥΕ πρέπει να ενημερώσει αμέσως τους δικαιούχους πιστοποιητικών για την αναστολή/ανάκληση των τελευταίων και να είναι σε θέση να αποδείξει ότι τους έχει ενημερώσει.

7. Ο ΠΥΕ εγκεκριμένων πιστοποιητικών παρέχει υπηρεσία ανάκλησης πιστοποιητικών, η οποία λειτουργεί αδιαλείπτως επί 24 ώρες την ημέρα και επί 7 ημέρες την εβδομάδα, συμπεριλαμβανομένων αργιών, στην οποία οι κάτοχοι εγκεκριμένων πιστοποιητικών ή/και τα νομίμως εξουσιοδοτημένα από αυτούς πρόσωπα, δύνανται να υποβάλουν αίτημα ανάκλησης, σύμφωνα με την παράγραφο Ια του παρόντος άρθρου. Σε κάθε περίπτωση, πριν από την ανάκληση, ο ΠΥΕ επαληθεύει ότι το αίτημα υποβάλλεται από πρόσωπο που νομιμοποιείται προς τούτο.

8. Οι αιτήσεις ανάκλησης εγκεκριμένων πιστοποιητικών πρέπει να τυγχάνουν άμεσης επεξεργασίας (εντός 24ώρου).

9. Ο ΠΥΕ εγκεκριμένων πιστοποιητικών υποχρεούται να διασφαλίζει ότι τα αιτήματα για ανάκληση μπορούν να γίνουν και τηλεφωνικά και υποχρεώνεται να ενημερώνει τους δικαιούχους των πιστοποιητικών για αυτό, γνωστοποιώντας τους το σχετικό αριθμό τηλεφώνου.

10. Ο ΠΥΕ εγκεκριμένων πιστοποιητικών παρέχει υπηρεσία ενημέρωσης σχετικά με την κατάσταση (ισχύ, ανάκληση) των πιστοποιητικών, η οποία λειτουργεί αδιαλείπτως επί 24 ώρες την ημέρα και επί 7 ημέρες την εβδομάδα συμπεριλαμβανομένων αργιών. Ο ΠΥΕ θα πρέπει να διασφαλίσει την ακεραιότητα και αυθεντικότητα της πληροφορίας σχετικά με την κατάσταση των πιστοποιητικών και την διαθεσιμότητα της σε διεθνές επίπεδο.

11. Εφόσον ο ΠΥΕ εγκεκριμένων πιστοποιητικών παρέχει την υπηρεσία της παραγράφου 8 με τη διατήρηση λίστας ανακληθέντων πιστοποιητικών, στην οποία εγγράφει τα ανακληθέντα ή υπό αναστολή πιστοποιητικά, η λίστα αυτή υποχρεωτικά:

α. εκδίδεται, κατ' ελάχιστον, μία φορά ημερησίως,

β. αναγράφει την ώρα της επόμενης ενημέρωσης της,

γ. είναι δυνατόν να ενημερώνεται πριν από την, υπό στοιχείο β', ώρα επόμενης ενημέρωσης της,

δ. περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστον, την ημερομηνία, το χρόνο της ανάκλησης, την κατάσταση του πιστοποιητικού (σε αναστολή ή ανάκληση) και τον κωδικό ταυτοποίησης του πιστοποιητικού,

ε. είναι προσπελάσιμη ατελώς από τους δικαιούχους πιστοποιητικών ή τρίτους.

Άρθρο 12

Υποχρέωση Τήρησης Αρχείου εγκεκριμένων πιστοποιητικών

12.1. Κάθε ΠΥΕ τηρεί τουλάχιστον σε ηλεκτρονική μορφή Αρχείο με το σύνολο των πληροφοριών σχετικά με τα εγκεκριμένα πιστοποιητικά που εκδίδει ή/και διαχειρίζεται, και ιδίως στοιχεία για τον χρόνο έκδοσης, ακύρωσης ή αναστολής και λήξης αυτών προκειμένου να καθίσταται δυνατή η επιβεβαίωση της ορθότητας και της ακριβειάς τους.

12.2. Κάθε εγκεκριμένο πιστοποιητικό, αμέσως μετά

την έκδοση του, καταχωρείται σε ηλεκτρονική μορφή στο Αρχείο, κατά τρόπο ώστε να καθίσταται δυνατός ο εντοπισμός οποιασδήποτε μεταγενέστερης αλλοίωσης του. Η ΕΕΤΤ δύναται με απόφαση της να ρυθμίσει τη διαδικασία που αφορά τον εντοπισμό τέτοιας αλλοίωσης. Η ΕΕΤΤ δύναται με απόφαση της να ρυθμίζει τα σχετικά με τη διαχείριση του Αρχείου των ΠΥΕ.

12.3. Ο ΠΥΕ παρέχει στο δικαιούχο του πιστοποιητικού πρόσβαση στα δεδομένα που τον αφορούν, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος του, στο οποίο ο ΠΥΕ υποχρεούται να απαντήσει εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος.

12.4. Κατόπιν αιτήματος ή εντολής δικαστικών ή άλλων αρμόδιων Αρχών, ο ΠΥΕ οφείλει να παρέχει πρόσβαση στο έντυπο ή/και ηλεκτρονικό αρχείο σύμφωνα με το άρθρο 24(2)(η) του Κανονισμού eIDAS.

12.5. Σε περίπτωση εγκεκριμένου πιστοποιητικού για το οποίο χρησιμοποιείται ψευδώνυμο, αντί του ονόματος του προσώπου, ο ΠΥΕ επιτρέπεται να γνωστοποιεί στοιχεία για την εξουσία εκπροσώπησης ενός τρίτου προσώπου ή επίσημα, επαγγελματικά ή άλλα στοιχεία της ταυτότητας του προσώπου, μόνο εφόσον το τρίτο πρόσωπο ή η αρμόδια αρχή έχουν συναινέσει ως προς τη χρήση του ψευδωνύμου.

Ο ΠΥΕ επιτρέπεται να γνωστοποιεί προσωπικά δεδομένα των φυσικών προσώπων που χρησιμοποιούν εγκεκριμένα πιστοποιητικά, ή άλλες υπηρεσίες εμπιστοσύνης, στις αρμόδιες αρχές εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. κατόπιν σχετικού αιτήματος των κατά νόμο αρμοδίων αρχών, επειδή η γνωστοποίηση είναι αναγκαία ιδίως για:

1. τη δίωξη ποινικών ή διοικητικών αδικημάτων,
2. την αποτροπή κινδύνων για τη δημόσια ασφάλεια ή την τάξη ή

2. όταν διατάσσεται από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές.

Το δικαίωμα γνωστοποίησης δεδομένων σύμφωνα με την πρόταση 1(1) δεν ισχύει εάν αυτό αποκλείεται ρητά από την ισχύουσα νομοθεσία.

Ο ΠΥΕ έχει υποχρέωση να καταγράψει την εν λόγω γνωστοποίηση των δεδομένων και να ενημερώσει σχετικά τον δικαιούχο του πιστοποιητικού.

12.6. Κάθε καταχώριση εγκεκριμένου πιστοποιητικού

διατηρείται στο αρχείο για χρονική περίοδο τουλάχιστον επτά (7) ετών από τη λήξη ισχύος του εγκεκριμένου πιστοποιητικού.

Μέρος Δ': Εποπτεία, Τελικές διατάξεις

Άρθρο 13

Εποπτεία και κυρώσεις

Η ΕΕΤΤ εποπτεύει τους εγκατεστημένους στην Ελλάδα ΠΥΕ ως προς την τήρηση των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων που θεσπίζει ο Κανονισμός (ΕΕ) 910/2014 (eIDAS) και ο παρών Κανονισμός ΕΕΤΤ. Προς το σκοπό αυτό διενεργεί τις εποπτικές δραστηριότητες που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 (eIDAS) και σε περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων δύναται, ύστερα από προηγούμενη ακρόαση των ενδιαφερομένων, να επιβάλει τις διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 77 παρ. 3 του ν. 4070/2012.

Οι ΠΥΕ ευθύνονται οι ίδιοι για τις πράξεις και παραλείψεις τυχόν τρίτων εξουσιοδοτημένων προσώπων στα οποία έχουν αναθέσει την άσκηση για λογαριασμό τους των καθηκόντων των προβλεπόμενων στον παρόντα Κανονισμό και τον Κανονισμό eIDAS.

Άρθρο 14

Μεταβατικές διατάξεις

Από τη θέση σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού καταργείται η απόφαση ΕΕΤΤ 248/71/15.3.2002 «Κανονισμός Παροχής Υπηρεσιών Πιστοποίησης Ηλεκτρονικής Υπογραφής» (ΦΕΚ 603/Β'/16-5-2002), καθώς και η απόφαση ΑΠ 775/5/1-9-16 (ΦΕΚ 3156/Β'/30-9-2016) περί τροποποίησης του εν λόγω Κανονισμού.

Εγκεκριμένα πιστοποιητικά που εκδίδονται για φυσικά πρόσωπα σύμφωνα με την Οδηγία 1999/93/ΕΚ θεωρούνται εγκεκριμένα πιστοποιητικά για τις ηλεκτρονικές υπογραφές βάσει του Κανονισμού eIDAS μέχρι την ημερομηνία λήξης τους, εφόσον ο εγκεκριμένος ΠΥΕ υποβάλει έκθεση αξιολόγησης της συμμόρφωσης στην ΕΕΤΤ για την υπηρεσία αυτή σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της παρούσας.

Άρθρο 15

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος Κανονισμού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παράρτημα 1

Παρεχόμενες εγκεκριμένες υπηρεσίες

1. Δημιουργία εγκεκριμένης Ηλεκτρονικής Υπογραφής
2. Δημιουργία εγκεκριμένης Ηλεκτρονικής Σφραγίδας
3. Επικύρωση εγκεκριμένης Ηλεκτρονικής Υπογραφής
4. Επικύρωση εγκεκριμένης Ηλεκτρονικής Σφραγίδας
5. Διαφύλαξη εγκεκριμένης Ηλεκτρονικής Υπογραφής
6. Διαφύλαξη εγκεκριμένης Ηλεκτρονικής Σφραγίδας
7. Δημιουργία εγκεκριμένης Ηλεκτρονικής Χρονο-σφραγίδας
8. Υπηρεσία Συστημένης Παράδοσης
9. Δημιουργία εγκεκριμένων πιστοποιητικών Γνησιότητας Ιστοτόπων

Παράρτημα 2

Παρεχόμενες μη εγκεκριμένες υπηρεσίες

1. Δημιουργία Ηλεκτρονικής Υπογραφής
2. Δημιουργία Ηλεκτρονικής Σφραγίδας
3. Επικύρωση Ηλεκτρονικής Υπογραφής
4. Επικύρωση Ηλεκτρονικής Σφραγίδας
5. Διαφύλαξη Ηλεκτρονικής Υπογραφής
6. Διαφύλαξη Ηλεκτρονικής Σφραγίδας
7. Δημιουργία Ηλεκτρονικής Χρονοσφραγίδας
8. Υπηρεσία Συστημένης Παράδοσης
9. Δημιουργία πιστοποιητικών Γνησιότητας Ιστοτόπων

Παράρτημα 3

Αναφορά εκτίμησης κινδύνων και μέτρων αντιμετώπισης των περιστατικών ασφάλειας

Η αναφορά εκτίμησης κινδύνων θα πρέπει τουλάχιστον να περιλαμβάνει:

A. Μεθοδολογία διαχείρισης κινδύνων.

1. Προσδιορισμός περιουσιακών στοιχείων:

i. Κύρια περιουσιακά στοιχεία όπως στοιχεία ενεργητικού, επιχειρηματικές διαδικασίες.

ii. Υποστηρικτικά στοιχεία όπως λογισμικό, υλικό και δίκτυα, τοποθεσία, προσωπικό.

2. Προσδιορισμός απειλών όπως φυσικοί κίνδυνοι, βασικές υπηρεσίες, απειλές που προκαλούνται από τον άνθρωπο, παράγοντες απειλής.

3. Ανάλυση των ευπαθειών:

i. Κατά τη διαδικασία εγγραφής: εγγραφή θέματος, εξουσιοδότηση, αρχείο εγγραφής.

ii. Κατά τη διαδικασία διαχείρισης κλειδιού του ΠΥΕ: δημιουργία ζευγών κλειδιών, αποθήκευση ζευγών κλειδιών, δημιουργία αντιγράφων ασφαλείας και ανάκτηση, παράδοση πιστοποιητικού, χρήση ζευγών κλειδιών.

iii. Κατά τη διαδικασία δημιουργίας πιστοποιητικού: παράδοση σε χρήστη, διάδοση πιστοποιητικού.

iv. Κατά τη διαδικασία διαχείρισης ανάκλησης: διαδικασία διαχείρισης ανάκλησης πιστοποιητικού, δημοσιοποίηση της κατάστασης ανάκλησης πιστοποιητικού.

v. Κατά τη διαδικασία επικύρωσης πιστοποιητικού.

vi. Κατά τη διαδικασία δημιουργίας χρονοσφραγίδας.

vii. στα συστήματα πληροφόρησης και επικοινωνίας του ΠΥΕ: εφαρμογές λογισμικού, υλικό, δίκτυα επικοινωνιών, αρχεία ελέγχου συστημάτων.

viii. ότι άλλο επηρεάζει τον πάροχο υπηρεσιών εμπιστοσύνης: πολιτικές, επιχειρησιακές διαδικασίες, προσωπικό, εγκαταστάσεις.

4. Προσδιορισμός των αναγκαίων/απαιτούμενων ελέγχων και μέτρα ασφαλείας:

i. κατά τη διαδικασία εγγραφής

ii. κατά τη διαδικασία διαχείρισης κλειδιού του ΠΥΕ: δημιουργία ζεύγους κλειδιών, αποθήκευση ζεύγους κλειδιών, δημιουργία αντιγράφων ασφαλείας και ανάκτηση, διάδοση πιστοποιητικού, χρήση ζεύγους κλειδιών.

iii. κατά τη διαδικασία διαχείρισης κλειδιού: δημιουργία του ζεύγους κλειδιών, διαδικασία παροχής της συσκευής.

iv. κατά τη διαδικασία διαχείρισης του πιστοποιητικού: παράδοση του πιστοποιητικού στο χρήστη, παράδοση πιστοποιητικού, χρήση πιστοποιητικού v. κατά τη διαδικασία διαχείρισης ανάκλησης: υπηρεσία διαχείρισης ανάκλησης πιστοποιητικού, υπηρεσία δημοσιοποίησης κατάστασης ανάκλησης.

vi. κατά τη διαδικασία επικύρωσης.

vii. κατά τη διαδικασία δημιουργίας χρονοσφραγίδας.

viii. στα συστήματα πληροφοριών και επικοινωνιών του παρόχου υπηρεσιών εμπιστοσύνης: εφαρμογές λογισμικού, υλικό, δίκτυα επικοινωνίας.

ix. στις λειτουργίες του ΠΥΕ: πολιτικές, επιχειρησιακές διαδικασίες, προσωπικό, εγκαταστάσεις

5. Προσδιορισμός των συνεπειών: παράνομη έκδοση πιστοποιητικών, δόλια χρήση έγκυρων πιστοποιητικών, δόλια χρήση ανακληθέντων πιστοποιητικών, αδυναμία έκδοσης πιστοποιητικών, αδυναμία χρήσης έγκυρων πιστοποιητικών, αδυναμία ανάκλησης πιστοποιητικών, απόρριψη πιστοποιητικού, ευθύνη, απώλεια φήμης, απώλεια κατάστασης πιστοποίησης

6. Ανάλυση κινδύνων

i. Αξιολόγηση του αντίκτυπου: Ο αντίκτυπος ορίζεται ως αποτέλεσμα ανεπιθύμητου περιστατικού. Μπορεί να μετρηθεί από τις συνέπειες που έχει το περιστατικό στην παρουσία του οργανισμού.

ii. Αξιολόγηση της πιθανότητας.

iii. Εκτίμηση του βαθμού κινδύνου.

7. Εκτίμηση κινδύνων

i. Περιγραφή: Συνοπτική περιγραφή των χαρακτηριστικών του προσδιορισμένου κινδύνου και της πιθανότητας και του βαθμού επίδρασης.

ii. Σχετικά περιουσιακά στοιχεία.

iii. Πιθανές ευπάθειες.

iv. Πιθανές απειλές.

v. Πιθανές συνέπειες.

B. Γενική διαδικασία περιορισμού περιστατικών

1. Ετοιμότητα: ενεργοποίηση μέσων για τη συλλογή ειδοποιήσεων, ενεργοποίηση ειδοποιήσεων στα εσωτερικά συστήματα, συνεχής αυτοπαρακολούθηση και αυτοέλεγχος, δημιουργία δυνατότητας αντιμετώπισης περιστατικών, προετοιμασία προσωπικού και συστημάτων για ένα περιστατικό, δημιουργία καναλιών επικοινωνίας με όλους τους ενδιαφερόμενους, δημιουργία χώρου αποθήκευσης πληροφοριών επαφών με τους κατόχους πιστοποιητικών, δημιουργία αποθετηρίου εποπτικών αρχών και αρμόδιων αρχών, σχέδια αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης, ενημερωμένες πληροφορίες για το περιβάλλον, σχέδιο τερματισμού υπηρεσίας.

2. Εντοπισμός και αξιολόγηση του συμβάντος: δραστηριότητες παράνομης πιστοποίησης, μη φυσιολογικές δραστηριότητες σε συστήματα πληροφοριών, ύποπτες πληροφορίες στα αρχεία καταγραφής διαχείρισης κύκλου ζωής πιστοποιητικών, μη αναγνωρισμένα κλειδιά, απώλεια διαθεσιμότητας, απώλεια κυριότητας κλειδιού.

3. Απόκριση στο περιστατικό: καταγραφή τύπων παραβίασης, πλάνο απόκρισης αναλόγως της παραβίασης.

4. Εξάλειψη /επίλυση του περιστατικού: καθορισμός των συνθηκών που ευνοούν το περιστατικό, ανάλυση των πολιτικών και διαδικασιών ασφάλειας, επαναξιολόγηση κινδύνου, καθορισμός και εφαρμογή διορθωτικών μέτρων.

Παράρτημα 4
Υποβαλλόμενα Στοιχεία κατά την Έναρξη Εγκεκριμένων Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης

ΜΕΡΟΣ Α - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΧΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ		
ΔΙΑΚΡΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ (Όπως εμφανίζεται στην επίσημη καταχώριση)		ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
Ιστοσελίδα:		
Διεύθυνση:		
ΠΟΛΗ/Ταχ. ΚΩΔΙΚΟΣ:		
ΧΩΡΑ:		
ΤΗΛΕΦΩΝΟ:	ΦΑΞ:	Email:
ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:	ΤΗΛΕΦΩΝΟ:	Email:

ΜΕΡΟΣ Β - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΥΠΟ ΤΩΝ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ		
Αναλυτικές πληροφορίες για το είδος των Εγκεκριμένων Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης θα επισυναφθεί. Εγκεκριμένες Υπηρεσίες Εμπιστοσύνης που παρέχονται (σημειώστε στο τετραγωνάκι):		
☐	Δημιουργία εγκεκριμένης Ηλεκτρονικής Υπογραφής (άρθρ. 28 του Κανονισμού eIDAS)	
☐	Δημιουργία εγκεκριμένης Ηλεκτρονικής Σφραγίδας (άρθρ. 38 του Κανονισμού eIDAS)	
☐	Επικύρωση εγκεκριμένης Ηλεκτρονικής Υπογραφής (άρθρ. 33 του Κανονισμού eIDAS)	
☐	Επικύρωση εγκεκριμένης Ηλεκτρονικής Σφραγίδας (άρθρ. 40 του Κανονισμού eIDAS)	
☐	Διαφύλαξη εγκεκριμένης Ηλεκτρονικής Υπογραφής (άρθρ. 34 του Κανονισμού eIDAS)	
☐	Διαφύλαξη εγκεκριμένης Ηλεκτρονικής Σφραγίδας (άρθρ. 40 του Κανονισμού eIDAS)	
☐	Δημιουργία εγκεκριμένης Ηλεκτρονικής Χρονοσφραγίδας (άρθρ. 42 του Κανονισμού eIDAS)	
☐	Υπηρεσία Συστημένης Παράδοσης (άρθρ. 44 του Κανονισμού eIDAS)	
☐	Δημιουργία εγκεκριμένων πιστοποιητικών Γνησιότητας Ιστοτόπων (άρθρ. 45 του Κανονισμού eIDAS)	

ΜΕΡΟΣ Γ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ		
Πληροφορίες σχετικές με τις οικονομικές πηγές του Παρόχου που θα επισυναφθούν. Οι οικονομικές πηγές αποτελούνται από:		
☐	Κεφαλαιακή επάρκεια (Ίδια κεφάλαια)	
☐	Ασφάλειες	
☐	Και τα παραπάνω δυο	
☐	Άλλο	

Οι εσωκλεισμένες πληροφορίες θα πρέπει να αποδεικνύουν επαρκείς οικονομικούς πόρους για να ανταπεξέλθει η εταιρεία στις από νόμο υποχρεώσεις της σύμφωνα και με τις απαιτήσεις του Κανονισμού Παροχής Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης.

ΜΕΡΟΣ Δ - ΕΞΑΝΤΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

- Έκθεση Αξιολόγησης της Συμμόρφωσης (ΕΑΣ)
- Αντίγραφο της τυποποιημένης Σύμβασης
- Πολιτική Υπηρεσίας Εμπιστοσύνης (Trust Service Policy) και Δήλωση Πρακτικής του Παρόχου (Trust Service Practice Statement) για τις υπηρεσίες των οποίων την έγκριση αιτείται, συνοδευόμενα από ένα ενεργό και έγκυρο URL, όπου είναι δημοσιευμένα τα εν λόγω έγγραφα
- Δείγματα (Test samples) των πιστοποιητικών ή άλλων στοιχείων που θα εκδοθούν ή θα δημιουργηθούν ως μέρος της υπό έγκριση υπηρεσίας
- Δικαιολογητικά ανάλογα με την νομική μορφή
- Πιστοποιητικά εκδοθέντα από τις αρμόδιες Δημόσιες ή Δικαστικές Υπηρεσίες από τα οποία να προκύπτει αν τελεί υπό πτώχευση, πτωχευτικό συμβιβασμό, αναγκαστική διαχείριση ή αν έχουν κατατεθεί σχετικές προς αυτά αιτήσεις καθώς και αν τελεί υπό εκκαθάριση
- Πιστοποιητικό ασφαλιστικής
- Πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας
- Ισολογισμούς τουλάχιστον των τριών (3) τελευταίων ετών, που έχουν ολοκληρωθεί
- Αποτίμηση κινδύνου
- Σχέδιο Ειδοποίησης του τελικού χρήστη
- Σχέδιο Τερματισμού λειτουργίας

ΜΕΡΟΣ Ε - ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ/ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Η ΕΕΤΤ διατηρεί επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικές με την παροχή Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης στη διεύθυνση: http://www.eett.gr/opencms/opencms/EETT/Electronic_Communications/DigitalSignatures/EsigProviders.html

Επιθυμείτε να συνδεθεί ο Ιστότοπός σας με αυτόν της ΕΕΤΤ; Παρακαλώ σημειώστε:

- ΝΑΙ, αν ναι εισάγετε την διεύθυνση σας εδώ:
- ΟΧΙ

ΜΕΡΟΣ ΣΤ - ΥΠΟΓΡΑΦΗ

Ο παρακάτω υπογράφων δηλώνω πως πληρούνται όλες οι απαιτήσεις του Νόμου και των Κανονισμών που σχετίζονται με τα εγκεκριμένα πιστοποιητικά και ότι όλες οι παρεχόμενες πληροφορίες είναι ορθές.

Ημερομηνία:

Τόπος:

Υπογραφή Νόμιμου Εκπροσώπου

Παράρτημα 5
Προτεινόμενος πίνακας περιεχομένων
για το Σχέδιο Τερματισμού

1. Αρχική σελίδα

(i) Όνομα εγγράφου και ταυτότητα, συμπεριλαμβανομένων των εξής: Αριθμός Έκδοσης, Ημερομηνία Έναρξης Ισχύος, Κατάσταση και Ταξινόμηση εγγράφου.

(ii) Ταυτοποίηση του εγκεκριμένου ΠΥΕ: Σαφής προσδιορισμός του ονόματος του ΠΥΕ και, κατά περίπτωση, του αριθμού εγγραφής, όπως αναφέρεται στα επίσημα αρχεία, της επίσημης ταχυδρομικής διεύθυνσης και της Ηλεκτρονικής Διεύθυνσης Επικοινωνίας.

(iii) Ταυτοποίηση της σχετικής εγκεκριμένης υπηρεσίας εμπιστοσύνης.

2. Εισαγωγή

Αυτή η παράγραφος προσδιορίζει και εισάγει το σύνολο των προβλέψεων και υποδεικνύει τον ΠΥΕ και τους τύπους υπηρεσιών εμπιστοσύνης που αφορά το σχέδιο τερματισμού.

2.1. Επισκόπηση

Αυτή η παράγραφος παρέχει μια γενική επισκόπηση του σχεδίου τερματισμού και μια σύνοψη του ΠΥΕ/εγκεκριμένης υπηρεσίας εμπιστοσύνης που αφορούν οι διατάξεις τερματισμού. Ανάλογα με την πολυπλοκότητα και το εύρος της υπηρεσίας μπορεί να είναι χρήσιμη μια διαγραμματική αναπαράσταση. Όλοι οι συμμετέχοντες και η υπηρεσία πρέπει να προσδιοριστούν επαρκώς.

2.2. Όνομα εγγράφου και κανόνες ταυτοποίησης

Αυτή η παράγραφος παρέχει τυχόν ισχύοντα ονόματα ή άλλα αναγνωριστικά στοιχεία για το έγγραφο του σχεδίου τερματισμού και για τα σχετικά έγγραφα αναφοράς, κατά περίπτωση.

2.3. Εγκεκριμένες υπηρεσίες για τις οποίες ισχύει το σχέδιο τερματισμού

Αυτή η παράγραφος παρέχει λεπτομερή αναγνώριση των εγκεκριμένων υπηρεσιών για τις οποίες ισχύουν οι διατάξεις τερματισμού, ιδίως, όσον αφορά τις αντίστοιχες καταχωρίσεις στον Εθνικό Καταλόγο Εμπιστοσύνης και τα σχετικά με αυτές στοιχεία. Εξαρτάται από την πολυπλοκότητα και το εύρος της παροχής υπηρεσίας, το αν θα είναι χρήσιμη μια διαγραμματική απεικόνιση ή ένας πίνακας.

2.4. Διαχείριση σχεδίου τερματισμού

Αυτή η παράγραφος παρέχει το όνομα και τη ταχυδρομική διεύθυνση του οργανισμού ή της αρχής που είναι υπεύθυνη για τη σύνταξη, καταχώριση, διατήρηση και ενημέρωση του σχεδίου τερματισμού. Επίσης προσδιορίζει τις ευθύνες και τα καθήκοντα του εν λόγω οργανισμού ή αρχής, όσον αφορά στον τερματισμό του ΠΥΕ/εγκεκριμένης υπηρεσίας εμπιστοσύνης, στην αναθεώρηση του σχεδίου τερματισμού, στις δοκιμές και στις διαδικασίες ελέγχου, και στην εκτέλεση της. Η παράγραφος περιλαμβάνει επίσης το όνομα, τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τον αριθμό τηλεφώνου και τον αριθμό φαξ του υπευθύνου επικοινωνίας, την θέση του ή τον λειτουργικό του ρόλο.

2.5. Εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία και σχετικές διατάξεις για τον τερματισμό του ΠΥΕ/εγκεκριμένης υπηρεσίας εμπιστοσύνης

Αυτή η παράγραφος παρέχει αναφορές στην ισχύουσα Εθνική Νομοθεσία και προσδιορίζει τις σχετικές Εθνικές διατάξεις για τον τερματισμό του ΠΥΕ/εγκεκριμένης υπηρεσίας εμπιστοσύνης.

3. Διατάξεις σχετικές με τον τερματισμό

3.1. Προγραμματισμένος τερματισμός

Ο προγραμματισμένος τερματισμός μπορεί να συμβεί στις εξής περιπτώσεις:

- Συγχώνευση με την ενσωμάτωση μιας νομικής οντότητας στη μητρική εταιρεία, των δύο προηγουμένως διακριτών νομικών οντοτήτων (διαφορετικό ΦΠΑ και αριθμοί εγγραφής).

- Αλλαγή ονόματος μιας μόνο νομικής οντότητας (ίδιος αριθμός ΦΠΑ και αριθμός εγγραφής, αλλά άλλο όνομα νομικής οντότητας).

- Πλήρη παροπλισμός στο τέλος του κύκλου ζωής μονάδων που σχετίζονται με το PKI (π.χ. Αρχές Πιστοποίησης, μονάδες χρονοσφραγίδας, δημιουργοί τεκμηρίων εγκεκριμένης υπηρεσίας συστημένης παράδοσης) μπορεί να θεωρηθεί ως τερματισμός της Υπηρεσίας Εμπιστοσύνης.

- Σε σχέση με μια υπηρεσία που έχει καταχωρηθεί ως εγκεκριμένη υπηρεσία CA/QC, ο ΠΥΕ ενδέχεται να αποφασίσει να σταματήσει να εκδίδει νέα πιστοποιητικά, αλλά να διατηρεί όλες τις άλλες υπηρεσίες μέχρι την ανάκληση και τη λήξη όλων των προηγουμένως εκδοθέντων εγκεκριμένων πιστοποιητικών.

- Όταν χρησιμοποιείται για την έκδοση διαφόρων τύπων εγκεκριμένων πιστοποιητικών μια εγκεκριμένη υπηρεσία CA/QC, ο ΠΥΕ μπορεί να αποφασίσει:

- να παύσει την παροχή εγκεκριμένων πιστοποιητικών μόνο ορισμένων τύπων και να συνεχίσει να εκδίδει άλλου τύπου πιστοποιητικά ή εγκεκριμένα πιστοποιητικά ή

- να παύσει την παροχή όλων των τύπων εγκεκριμένων πιστοποιητικών, αλλά να συνεχίσει να εκδίδει μη εγκεκριμένα πιστοποιητικά.

- να παύσει την παροχή όλων των τύπων εγκεκριμένων πιστοποιητικών.

Οι σχετικές ενέργειες και οι συναφείς διατάξεις πρέπει να περιλαμβάνουν:

- Επικαιροποίηση του σχεδίου τερματισμού και των διατάξεων σχετικά με την κοινοποίηση του στον αρμόδιο Εποπτεύοντα Φορέα.

- Ταυτοποίηση των δραστηριοτήτων που πρόκειται να παύσουν και αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα και σχετικός προγραμματισμός.

- Προσδιορισμός του αναμενόμενου αντίκτυπου στις σχετικές καταχωρήσεις του Καταλόγου Εμπιστοσύνης.

- Επικαιροποίηση της ανάλυσης κινδύνου και επικαιροποιημένα μέτρα μετριασμού του.

- Επικαιροποίηση της εκτίμησης των επιπτώσεων για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και επικαιροποιημένα μέτρα μετριασμού των.

- Ειδοποιήσεις τερματισμού.

Η παράγραφος αυτή περιγράφει τις οντότητες που πρέπει να ενημερωθούν για τον τερματισμό π.χ. ΕΕΤΤ, χρήστες, εμπλεκόμενα μέρη, άλλοι ΠΥΕ που μπορεί να επηρεάζονται, προσωπικό του ΠΥΕ ή/και υπεργολάβους.

Για κάθε κοινοποιημένη οντότητα ή λογική ομάδα κοινοποιημένων οντοτήτων, αναφέρονται οι διατάξεις σχετικά με τον τερματισμό, τα μέσα κοινοποίησης και το αναμενόμενο Χρονοδιάγραμμα και ο προγραμματισμός αυτών των κοινοποιήσεων.

Συμπληρωματικά έγγραφα

Η παράγραφος αυτή περιλαμβάνει τις υπηρεσίες των οποίων ο τερματισμός είναι προγραμματισμένος, το λόγο για τον οποίο γίνεται, το αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα και το σχετικό προγραμματισμό και τους όρους και προϋποθέσεις που διέπουν την κοινοποίηση του τερματισμού. Περιλαμβάνονται ζητήματα όπως:

- Διακανονισμός (-οι) που ισχύουν με ένα άλλο εγκεκριμένο ΠΥΕ για την παροχή μελλοντικών εγκεκριμένων υπηρεσιών εμπιστοσύνης παρόμοιας φύσης.
- Διατήρηση των σχετικών (προσωπικών) δεδομένων του συνδρομητή.
- Διατήρηση λειτουργικών δεδομένων και άλλων σχετικών δεδομένων για τη προστασία της αξιοπιστίας των πιστοποιητικών εγκεκριμένων υπηρεσιών εμπιστοσύνης και των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων.
- Όσον αφορά τα εγκεκριμένα πιστοποιητικά, οι όροι για τη συνέχιση της χρήσης ή της ανάκλησης των πιστοποιητικών που δεν έχουν λήξει.
- Προβλεπόμενες αποζημιώσεις στους συνδρομητές, κατά περίπτωση.

Διαδικασίες εκτέλεσης των ενεργειών τερματισμού

- Ταυτοποίηση του προσωπικού (του ΠΥΕ ή/και υπεργολάβων), της απαιτούμενης εμπειρίας τους και των συνθηκών της σχετικής κατάρτισης τους.
- Μεταφορά των καταγεγραμμένων, ελεγκτικών και αρχειακών εγγραφών στον (στους) συμβεβλημένο (-ους) μεσάζοντα (-ες) και την κατάλληλη ταυτοποίηση του(ς).

3.2. Μη προγραμματισμένος τερματισμός

Ο απροσδόκητος ή μη προγραμματισμένος τερματισμός του Παρόχου ή της υπηρεσίας μπορεί να οφείλεται σε διαφορετικές αιτίες όπως σοβαρό περιστατικό ή καταστροφή μετά από την οποία θα μπορούσε να επιτευχθεί μόνο ελλιπής ή μη ικανοποιητική ανάκτηση, πτώχευση,

δικαστικές εντολές και τυχόν μη αναμενόμενο λόγο που αναγκάζει ο ΠΥΕ να εκτελέσει ένα τερματισμό.

Αυτή η παράγραφος περιγράφει τα μέτρα και τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν στο πλαίσιο του μη προγραμματισμένου τερματισμού μέρους ή του συνόλου της υπηρεσίας για την οποία εφαρμόζεται το εν λόγω σχέδιο τερματισμού, λαμβάνοντας υπόψη την απροσδόκητη και μη προγραμματισμένη φύση των αιτιών τερματισμού και τις απαιτούμενες σημαντικές μειώσεις των καθυστερήσεων εντός των οποίων πρέπει να αναληφθούν οι σχετικές δράσεις αυτές. Στην παράγραφο αυτή θα πρέπει να καθοριστούν οι ρόλοι και το πεδίο δράσης των πιθανών μεσαζόντων, ασφαλιστών ή τρίτων μερών.

4. Δοκιμές συμμόρφωσης, έλεγχος και άλλη αξιολόγηση Αυτή η παράγραφος διευκρινίζει:

- Τον κατάλογο των θεμάτων που καλύπτονται από τη δοκιμή του σχεδίου τερματισμού ή/και τη μεθοδολογία δοκιμής που χρησιμοποιήθηκε για τη διεξαγωγή των δοκιμών.
- Τη Συχνότητα των δοκιμών συμμόρφωσης.
- Την ταυτότητα ή/και τα προσόντα του προσωπικού που εκτελεί τον έλεγχο τερματισμού του σχεδίου.
- Τη σχέση μεταξύ του προσωπικού δοκιμών και του εγκεκριμένου ΠΥΕ του οποίου το σχέδιο τερματισμού βρίσκεται υπό δοκιμή, συμπεριλαμβανομένου του βαθμού ανεξαρτησίας του προσωπικού δοκιμών.
- Τις δράσεις που λαμβάνονται ως αποτέλεσμα ελλείψεων που διαπιστώθηκαν κατά τη διάρκεια των δοκιμών του σχεδίου τερματισμού.
- Ποιος δικαιούται να δει τα αποτελέσματα των δοκιμών, ποιος τα παρέχει και πώς γνωστοποιούνται.
- Τον κατάλογο των θεμάτων που καλύπτονται από την αξιολόγηση ή/και τη μεθοδολογία αξιολόγησης που χρησιμοποιήθηκε κατά την αξιολόγηση.
- Τη Συχνότητα ελέγχου συμμόρφωσης ή άλλης αξιολόγησης.

5. Άλλες διατάξεις

Αυτή η παράγραφος παρέχει οποιοσδήποτε άλλες εφαρμοστέες διατάξεις που δεν καλύπτονται στις ανωτέρω παραγράφους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α
ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

1. Γενικά

Στη Δημόσια Διαβούλευση αναφορικά με τον ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ, συμμετείχαν απαντώντας έξι (6) φορείς και κανένας ιδιώτης. Πιο συγκεκριμένα απάντησαν οι:

1. ΟΜΙΛΟΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ (αρ. πρωτ. ΕΕΤΤ 30325/26-10-2017),

2. Εταιρεία Ακαδημαϊκό Διαδίκτυο Α.Ε. (GUnet) και Αρχή Πιστοποίησης των Ελληνικών Ακαδημαϊκών και Ερευνητικών Ιδρυμάτων (HARICA) (αρ. πρωτ. ΕΕΤΤ 30326/26-10-2017),

3. ADACOM S.A. (αρ. πρωτ. ΕΕΤΤ 30125/25-10-2017),

4. ΟΤΕ ΑΕ (αρ. πρωτ. ΕΕΤΤ 6761/25-10-2017), τα σχόλια της οποίας χαρακτηρίζονται εμπιστευτικά

5. COSMOTE Κινητές Τηλεπικοινωνίες ΑΕ (αρ. πρωτ. ΕΕΤΤ 6762/25-10-2017), τα σχόλια της οποίας χαρακτηρίζονται εμπιστευτικά,

6. QMSCERT ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ - ΕΛΕΓΧΟΙ (αρ. πρωτ. ΕΕΤΤ 30327/26-10-2017).

2. Κατάταξη ανά συμμετέχοντα

Οι απαντήσεις των ανωτέρω ανά συμμετέχοντα στη Δημόσια Διαβούλευση έχουν ως εξής:

1. Ο ΟΜΙΛΟΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ κατέθεσε σχόλια για το άρθρο 5.

2. Η Εταιρεία Ακαδημαϊκό Διαδίκτυο Α.Ε. (GUnet) και Αρχή Πιστοποίησης των Ελληνικών Ακαδημαϊκών και Ερευνητικών Ιδρυμάτων (HARICA) κατέθεσε σχόλια για τις Αιτιολογικές Σκέψεις και για τα άρθρα 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14 και τα Παρατήματα 1, 2, 3, 4, 5.

3. Η εταιρεία ADACOM S.A. κατέθεσε σχόλια για τα Άρθρα 6, 7, 9, 11, 12.

4. Η εταιρεία ΟΤΕ ΑΕ κατέθεσε εμπιστευτικά σχόλια για τα Άρθρα 4, 5, 10, 11, 12.

5. Η εταιρεία COSMOTE Κινητές Τηλεπικοινωνίες ΑΕ κατέθεσε εμπιστευτικά σχόλια για τα άρθρα 4, 5, 10, 11, 12.

6. Η εταιρεία QMSCERT ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ - ΕΛΕΓΧΟΙ κατέθεσε σχόλια για τα Άρθρα 9 και 10.

3. Κατάταξη ανά Άρθρο του Κανονισμού

Οι απαντήσεις των ανωτέρω επί του Κανονισμού έχουν ως εξής:

Επί του Άρθρου 2

Ένας εκ των συμμετεχόντων πρότεινε να υιοθετηθεί ακριβώς η επίσημη μετάφραση στις ορολογίες του Κανονισμού για τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης τις οποίες αφορά.

Για λόγους ακριβούς αποτύπωσης, για τον ορισμό των υπηρεσιών εμπιστοσύνης ακολουθείται ο Κανονισμός eIDAS, οπότε η παράγραφος τροποποιείται ως εξής:

«Υπηρεσίες Εμπιστοσύνης: είναι οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες που παρέχονται κατά κανόνα έναντι αμοιβής και έχουν ως αντικείμενο ένα από τα ακόλουθα:

α) στη δημιουργία, εξακρίβωση και επικύρωση ηλεκτρονικών υπογραφών, ηλεκτρονικών σφραγίδων ή ηλεκτρονικών χρονοσφραγίδων, ηλεκτρονικών υπηρεσιών συστημένης παράδοσης και πιστοποιητικών που σχετίζονται με τις υπηρεσίες αυτές, ή

β) στη δημιουργία, εξακρίβωση και επικύρωση πιστοποιητικών για επαλήθευση της ταυτότητας ιστοτόπων, ή

γ) στη διαφύλαξη ηλεκτρονικών υπογραφών, σφραγίδων ή πιστοποιητικών που σχετίζονται με τις υπηρεσίες αυτές»

Επί του Άρθρου 3

Στην παράγραφο 3.3, ένας εκ των συμμετεχόντων πρότεινε να αντικατασταθεί η φράση «Εγκεκριμένα Πιστοποιητικά ηλεκτρονικής υπογραφής ή Εγκεκριμένες ηλεκτρονικές σφραγίδες» από «Εγκεκριμένες Υπηρεσίες Εμπιστοσύνης».

Για λόγους πληρότητας, το σχόλιο γίνεται δεκτό, οπότε η παράγραφος διαμορφώνεται ως εξής:

«3.3 Κάθε Πάροχος Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης που παρέχει Εγκεκριμένες Υπηρεσίες Εμπιστοσύνης εκτός από τα στοιχεία του σημείου 2 ανωτέρω, υποβάλλει όσα προβλέπονται στο άρθρο 6 περί έναρξης εργασιών.»

Ένας εκ των συμμετεχόντων ζητά να διευκρινιστεί τι θα συμβεί σε περίπτωση που δεν θα πληρωθεί το ετήσιο τέλος.

Σε κάθε περίπτωση παραβίασης των υποχρεώσεων του Κανονισμού, ισχύει/εφαρμόζεται το άρθρο 13 του παρόντος, οπότε η παράγραφος δε χρήζει τροποποίησης και μένει ως έχει.

Επί του άρθρου 4

Ένας εκ των συμμετεχόντων ζητά να προστεθεί μια εισαγωγική παράγραφος που να αναφέρει «Σε συνέχεια των διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 19 του Κανονισμού...» Για λόγους απλότητας του κειμένου και με δεδομένο ότι ο εν λόγω Κανονισμός αποτελεί εφαρμογή του Κανονισμού eIDAS στην ελληνική έννομη τάξη, το σχόλιο γίνεται ως περιττός πλεονασμός, οπότε η παράγραφος δε χρήζει τροποποίησης και μένει ως έχει.

Στην παράγραφο 4.2, ένας εκ των συμμετεχόντων πρότεινε να αντικατασταθεί η φράση «... για οποιαδήποτε παραβίαση της ασφάλειας ή απώλεια της ακεραιότητας...» από «οποιαδήποτε παραβίαση της ασφάλειας (ιδιωτικότητα, ακεραιότητα, διαθεσιμότητα) που έχει σημαντικό αντίκτυπο...». Λόγω του ότι στη διεθνή βιβλιογραφία, η ασφάλεια ορίζεται ως επίπτωση στην Ιδιωτικότητα (Confidentiality), Ακεραιότητα (Integrity), Διαθεσιμότητα (Availability). Οτιδήποτε επηρεάζει αυτές τις τρεις συνιστώσες, επηρεάζει την «ασφάλεια». Κατά συνέπεια, είναι πλεονασμός το να αναφερθεί στην ίδια πρόταση «η ασφάλεια ή απώλεια της ακεραιότητας» διότι η «ακεραιότητα» περιλαμβάνεται στην «ασφάλεια».

Η «απώλεια της ακεραιότητας» αναφέρεται μεταξύ άλλων και στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, οπότε δε θεωρείται ότι περιλαμβάνεται στην έννοια της ασφάλειας, οπότε η παράγραφος δε χρήζει τροποποίησης και μένει ως έχει.

Στην ίδια παράγραφο 4.2, ένας άλλος εκ των συμμετεχόντων αναφέρει πως το διάστημα των 24 ωρών είναι πολύ σύντομο και πρότεινε να αντικατασταθεί με διάστημα δύο εργασιμίων ημερών. Το διάστημα των 24 ωρών αναφέρεται ρητά στον Κανονισμό eIDAS, άρθρο 19, παρ. 2, ως εκ τούτου παραμένει.

Επί του άρθρου 5

Ένας εκ των συμμετεχόντων αναφέρει σχετικά με την κατάταξη του επιπέδου 3 επίδρασης συμβάντων πως «Η υπάρχουσα διατύπωση είναι προβληματική ή έστω

ανεφάρμοστη για τις περιπτώσεις ολιγόλεπτων διακοπών στην παροχή κάποιων υπηρεσιών» και προτείνει τη διατύπωση «επηρεάζεται μέρος των πελατών/υπηρεσιών σε σημαντικό βαθμό». Το επίπεδο επίδρασης δεν αναφέρεται σε χρονική διάρκεια των συμβάντων, οπότε η παράγραφος δε χρήζει τροποποίησης και μένει ως έχει.

Ένας εκ των συμμετεχόντων ζητά περαιτέρω διευκρίνιση των επιπέδων των ενδεικτικών συμβάντων που αναφέρονται στην παράγραφο 5.2.

Η αναφορά των συμβάντων είναι ενδεικτική και το επίπεδο άνω του 3 θα καθορίζεται κάθε φορά κατά περίπτωση και ανάλογα με το βαθμό επιρροής όπως ορίζεται στην παράγραφο 5.1.

Ένας εκ των συμμετεχόντων ζητά αναδιατύπωση ή αφαίρεση κάποιων περιπτώσεων συμβάντων της παραγράφου 5.2.1.

Τα συμβάντα που αναφέρονται στην παράγραφο 5.2.1 είναι ενδεικτικές περιπτώσεις συμβάντων παραβίασης ασφάλειας και ως εκ τούτου η παράγραφος δε χρήζει τροποποίησης και μένει ως έχει.

Ένας εκ των συμμετεχόντων αναφέρει ότι το συμβάν υποβαθμισμένης ή μη διαθέσιμης υπηρεσίας στην παράγραφο 5.2.1 φαίνεται να είναι πρόβλημα επιπέδου 2 και ότι δεν επηρεάζει τον συνδρομητή ο οποίος απλά θα πρέπει να δοκιμάσει αργότερα.

Η μη διαθεσιμότητα υπηρεσίας επηρεάζει τον/τους πελάτη/ες τη στιγμή που χρειάζονται να τη χρησιμοποιήσουν και άρα αναλόγως του βαθμού επίδρασης μπορεί να χαρακτηριστεί συμβάν επιπέδου 3 και άνω σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5.1. Ως εκ τούτου η παράγραφος δε χρήζει τροποποίησης και μένει ως έχει.

Ένας εκ των συμμετεχόντων αναφέρει ότι η μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε, διαγραφή ή αλλαγή των προσωπικών δεδομένων των πελατών του παρόχου στην παράγραφο 5.2.1 φαίνεται να είναι πρόβλημα επιπέδου 2 και ότι δεν επηρεάζει τον συνδρομητή.

Η τροποποίηση προσωπικών δεδομένων των πελατών του παρόχου αποτελεί σαφώς συμβάν παραβίασης ασφάλειας το οποίο επηρεάζει σοβαρά τον πελάτη και άρα είναι επιπέδου 3 και άνω σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5.1. Ως εκ τούτου η παράγραφος δε χρήζει τροποποίησης και μένει ως έχει.

Ένας εκ των συμμετεχόντων ζητά να προσδιοριστούν οι όροι CA, VA, TSA, RA κλπ. για την παράγραφο 13.

Για λόγους πληρότητας και ακριβούς διατύπωσης, η παράγραφος τροποποιείται ως εξής:

«13. Λεπτομερή στοιχεία που επηρεάστηκαν: πλατφόρμα Αρχής Πιστοποίησης (CA), πλατφόρμα Αρχής Επικύρωσης (Validation Authority - VA), πλατφόρμα Αρχής Χρονοσφραγίδας (Timestamping Authority - TSA), Πλατφόρμα Αρχής Εγγραφής (Registration Authority - RA), πλατφόρμα δημιουργίας και επικύρωσης υπογραφών/σφραγίδων, πλατφόρμα διατήρησης υπογραφών/σφραγίδων, πλατφόρμα υπηρεσίας συστημένης παράδοσης, πλατφόρμα δικτύου, αρχείο, υλικό, λογισμικό, άλλα...».

Ένας εκ των συμμετεχόντων αναφέρει σχετικά με την Εκτίμηση κόστους στην παράγραφο 5.4 σημείο 17 πως η ζητούμενη πληροφορία είναι ασαφής, ενώ, η ζημία στη «φήμη» ενός οργανισμού δεν μπορεί να αξιολογηθεί.

Προτείνει να γίνει «Εκτίμηση ζημίας που έχουν υποστεί ο Πάροχος, οι συνδρομητές και τα έμπιστα τρίτα μέρη (Relying Parties)»

Για λόγους ακριβούς αποτύπωσης, το σχόλιο γίνεται δεκτό, οπότε το σημείο διαμορφώνεται ως εξής:

«17. Εκτίμηση ζημίας που έχουν υποστεί ο Πάροχος, οι συνδρομητές και τα έμπιστα τρίτα μέρη (Relying Parties).»

Ένας άλλος εκ των συμμετεχόντων ζητά στην παράγραφο 5.3 να τεθεί ένας χρονικός περιορισμός για την αποστολή της αρχικής δήλωσης συμβάντος με στόχο την αποφυγή παρερμηνειών όπως πχ. εντός του πρώτου 24ωρου από τον εντοπισμό του συμβάντος.

Για λόγους πληρότητας, το σχόλιο γίνεται δεκτό, οπότε η παράγραφος διαμορφώνεται ως εξής:

«5.3. Όταν συμβεί ένα περιστατικό με σημαντική επίδραση (επίπεδο 3 και άνω), ο πάροχος υποβάλλει μια αρχική και σύντομη περιγραφή του περιστατικού στην EETT (αρχική δήλωση συμβάντος) εντός του πρώτου 24ωρου από τον εντοπισμό του συμβάντος, και στη συνέχεια, σε μεταγενέστερο στάδιο, όταν εντοπίζονται τα στοιχεία του συμβάντος, παρέχει μια πιο λεπτομερή και περιγραφική κοινοποίηση (τελική δήλωση συμβάντος).»

Ένας συμμετέχων ζητά για τον ίδιο λόγο με την αρχική δήλωση συμβάντος, πρέπει να μπει και εδώ ένας χρονικός περιορισμός επαρκής για την τεκμηρίωση των ζητούμενων στοιχείων της τελικής δήλωσης π.χ 3-5 εργάσιμες μέρες.

Καθώς δεν μπορεί να προσδιοριστεί ο ακριβής χρόνος ανάλυσης και διαχείρισης του συμβάντος και αυτός μπορεί να ποικίλει κατά περίπτωση, η παράγραφος στο σημείο αυτό δε χρήζει τροποποίησης και μένει ως έχει.

Στην παράγραφο 5.2.11, ένας άλλος εκ των συμμετεχόντων θεωρεί πως η φράση 5.2.11. «Περιστατικά ασφαλείας που οδηγούν σε παραβίαση της ασφάλειας των επικοινωνιών, οδηγώντας σε παραβιάσεις της ιδιωτικής ζωής.» έχει συμπεριληφθεί εκ παραδρομής και προτείνει να διαμορφωθεί σε «Περιστατικά ασφαλείας που οδηγούν σε παραβιάσεις της ιδιωτικής ζωής.»

Ο συγκεκριμένος Κανονισμός αναφέρεται σε παραβίαση της ιδιωτικής ζωής μέσω της παραβίασης ασφάλειας των επικοινωνιών και ως εκ τούτου έχει διατυπωθεί με τον συγκεκριμένο τρόπο, οπότε η παράγραφος δε χρήζει τροποποίησης.

Επί του Άρθρου 6

Ένας εκ των συμμετεχόντων σχετικά με το έγγραφο αποτίμησης κινδύνου, το σχέδιο ειδοποίησης του τελικού χρήστη και το σχέδιο τερματισμού λειτουργίας των παραγράφων 6.3.6 και 6.3.7, αναφέρει ότι τα έγγραφα αυτά περιέχουν ευαίσθητες και εμπιστευτικές πληροφορίες, δεν πρέπει να κυκλοφορούν χωρίς τον απόλυτο έλεγχο του Παρόχου και ότι για τα δύο πρώτα δεν προκύπτει υποχρέωση κοινοποίησης στην Εποπτεύουσα Αρχή, ενώ το σχέδιο τερματισμού θα πρέπει να χαρακτηριστεί ως «Εμπιστευτικό» καθώς περιλαμβάνει κρίσιμες πληροφορίες για την ασφάλεια υποδομών και υπηρεσιών του Παρόχου.

Η προσκόμιση των ανωτέρω δικαιολογητικών στην εποπτεύουσα αρχή (EETT) κρίνεται απαραίτητη για τον

έλεγχου τήρησης των απαιτήσεων ασφαλείας του άρθρου 19 παρ 1 και 2 του Κανονισμού, στο πλαίσιο των εποπτικών αρμοδιοτήτων του άρθρου 17 παρ. 3 στοιχ. στ και ι' και 21 παρ. 2 του Κανονισμού eIDAS. Οι παρεχόμενες στην EETT πληροφορίες μεταχειρίζονται ως εμπιστευτικές, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ.5 του ν. 4070/2012 και τη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Ένας εκ των συμμετεχόντων, σχετικά με την παράγραφο 6.9 αναφέρει ότι η υποχρέωση διαθεσιμότητας όλων των εγγράφων στα αγγλικά, είναι αρκετά «επίπονη» για τους Παρόχους και επιπλέον, ότι το αναλυτικό σχέδιο Τερματισμού Λειτουργίας του Παρόχου δεν είναι δημόσιο έγγραφο για να υπάρχει υποχρέωση μετάφρασης. Για την ίδια παράγραφο (6.9), ένας άλλος εκ των συμμετεχόντων, προτείνει τα έγγραφα 1,4,6,7,8,9 να τηρούνται κατ' ελάχιστον στα αγγλικά, καθώς οι Εκθέσεις Αξιολόγησης Συμμόρφωσης (ΕΑΣ) που προέρχονται από ξένους φορείς πιστοποίησης (CABs) παραδίδονται πάντοτε στους παρόχους στην αγγλική γλώσσα. Ως εκ τούτου, η υποχρέωση μετάφρασης τους προϋποθέτει ανάληψη επιπλέον κόστους από τον πάροχο, χρονικές καθυστερήσεις καθώς και κίνδυνο από τυχόν λάθη που μπορεί να προκύψουν στην μετάφραση και να οδηγήσουν σε εσφαλμένο νόημα.

Οι πάροχοι υπηρεσιών εμπιστοσύνης που διέπονται από τις υποχρεώσεις του παρόντος Κανονισμού εδρεύουν στην Ελλάδα και ως εκ τούτου είναι υποχρεωμένοι να διαθέτουν πληροφορίες στην ελληνική γλώσσα όπου αυτό προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία. Για τους σκοπούς του παρόντος Κανονισμού κρίνεται σκόπιμη η υποχρεωτική χρήση της ελληνικής γλώσσας για τα έγγραφα/ υπηρεσίες που απευθύνονται σε Έλληνες πολίτες.

Αναφορικά με το σχόλιο περί διαθεσιμότητας των εγγράφων μόνο στην αγγλική γλώσσα, τα έγγραφα που υποβάλλονται στην Εποπτεύουσα Αρχή και δεν είναι δημόσια (έγγραφα 1, 6, 7, 8 της παραγράφου 6.3) προς διευκόλυνση των παροχών θα γίνονται δεκτά και στην αγγλική γλώσσα. Η EETT, λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω σχόλια, κρίνει ότι η εν λόγω φράση πρέπει να διαμορφωθεί ως εξής:

«Τα παραπάνω συνοδευτικά έγγραφα, συνιστάται να είναι διαθέσιμα και στα αγγλικά, τα δε έγγραφα υπ' αριθμ. 4 και 9 σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι διαθέσιμα και στην Αγγλική γλώσσα ώστε να διευκολυνθεί η συνεργασία μεταξύ των Μελών της Ένωσης. Τα έγγραφα 1, 6, 7, 8 της παραγράφου δύνανται να υποβάλλονται μόνο στην αγγλική γλώσσα.»

Επί του άρθρου 7

Ένας εκ των συμμετεχόντων, για την παράγραφο 7.2, αναφέρει ότι πρέπει να αναφερθεί ρητά η πάγια υποχρέωση υποβολής Σχεδίου Τερματισμού Εργασιών, ενώ για την παράγραφο 7.3 διατείνεται πως έρχεται σε αντίφαση με το 7.2 γιατί δεν προκύπτει η υποχρέωση των υφιστάμενων Παροχών να υποβάλλουν το Σχέδιο Τερματισμού Εργασιών στην EETT.

Η παράγραφος 7.1 αναφέρει την υποχρέωση κάθε εγκεκριμένου ΠΥΕ να διατηρεί ενημερωμένο Σχέδιο Τερματισμού Εργασιών, η οποία αφορά και τους υφι-

στάμενους εγκεκριμένους ΠΥΕ. Επίσης, στην παράγραφο 7.2 αναφέρεται πως το αξιολογημένο από τον ΟΑΣ Σχέδιο Τερματισμού συμπεριλαμβάνεται στην ΕΑΣ του ΠΥΕ. Επομένως, η υποχρέωση υποβολής Σχεδίου Τερματισμού Εργασιών αφορά και τους υφιστάμενους εγκεκριμένους ΠΥΕ. Ως εκ τούτου τα σχόλια δεν γίνονται δεκτά και οι παράγραφοι 7.2 και 7.3 παραμένουν ως έχουν.

Ένας εκ των συμμετεχόντων, προτείνει στο άρθρο 7, παράγραφος, παρ. 7.7, σημείο 2, να απαλειφθούν τα «σενάρια δοκιμών τερματισμού», επειδή η περιγραφή και κατ' επέκταση η δοκιμή τέτοιων σεναρίων δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί σε πραγματικές συνθήκες καθώς αυτό θα επιφέρει ιδιαίτερα κρίσιμα προβλήματα στην επιχειρησιακή λειτουργία του εκάστοτε παρόχου.

Ο όρος «σενάρια δοκιμών τερματισμού» αναφέρεται στην περιγραφή πιθανών περιπτώσεων τερματισμού και στις ενδεχόμενες ενέργειες που θα πρέπει να ακολουθήσει ο ΠΥΕ. Η δοκιμή των σεναρίων θα μπορούσε να εξομοιωθεί σε δοκιμαστικό περιβάλλον/σύστημα ώστε να μην επηρεάζει την επιχειρησιακή λειτουργία του ΠΥΕ. Ως εκ τούτου το σχόλιο δεν γίνεται δεκτό και η παράγραφος 7.7 παραμένει ως έχει.

Ένας εκ των συμμετεχόντων, στην παράγραφο 7.8 προτείνει ο πίνακας περιεχομένων του σχεδίου τερματισμού να γίνει υποχρεωτική απαίτηση αντί «προτεινόμενη» ώστε να υπάρχει ομοιόμορφη αντιμετώπιση/αξιολόγηση των Παροχών έναντι του Ελληνικού Κανονισμού. Η EETT δεν θέλει να επιβαρύνει τους υφιστάμενους εγκεκριμένους ΠΥΕ με την υποχρεωτική προσαρμογή των υφιστάμενων σχεδίων τερματισμού εργασιών στο Παράρτημα 5 του νέου Κανονισμού και ως εκ τούτου ο πίνακας περιεχομένων αναφέρεται ως «προτεινόμενος» και όχι υποχρεωτικός.

Επί του άρθρου 8

Ένας εκ των συμμετεχόντων αναφέρει ότι δεν είναι σαφές αν το άρθρο ή κάποιες διατάξεις του αναφέρονται σε εγκεκριμένους ή μη εγκεκριμένους ΠΥΕ.

Το άρθρο 8 βρίσκεται υπό το ΜΕΡΟΣ Γ': Υποχρεώσεις εγκεκριμένων Παροχών Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης (ΠΥΕ) του Κανονισμού. Επίσης σαφώς αναφέρεται στην αρχή του άρθρου «Σε περίπτωση τερματισμού, εκούσιου ή ακούσιου, των εργασιών του, ο εγκεκριμένος ΠΥΕ έχει τις ακόλουθες υποχρεώσεις». Επομένως, δεν κρίνεται απαραίτητο να διευκρινιστεί περαιτέρω το συγκεκριμένο άρθρο.

Ένας εκ των συμμετεχόντων προτείνει την αντικατάσταση του όρου «Δικαιούχος πιστοποιητικών» σε «Συνδρομητή Υπηρεσίας Εμπιστοσύνης».

Για λόγους πληρότητας και ακρίβειας, κρίνεται σκόπιμη η αντικατάσταση του όρου «Δικαιούχος πιστοποιητικών» με τον περισσότερο δόκιμο όρο «Χρήστη Υπηρεσίας Εμπιστοσύνης».

Ένας εκ των συμμετεχόντων, αναφορικά με την υποχρέωση της περίπτωσης δ, υποστηρίζει ότι δεν λαμβάνεται μέριμνα για τις υπηρεσίες ελέγχου εγκυρότητας πιστοποιητικών (CRLs, OCSP) και προτείνει την ανάληψη υποχρέωσης από την EETT.

Η EETT επισημαίνει ότι αναφορικά με την υποχρέωση των ΠΥΕ, σύμφωνα με άρθρο 24 παράγραφος 2 (η) του

Κανονισμού eIDAS, σχετική πρόβλεψη περιλαμβάνεται στο σημείο η του παρόντος άρθρου 8, που ορίζει: «Όταν η EETT ειδοποιηθεί από το πάροχο ή από οποιονδήποτε εξουσιοδοτημένο τρίτο (π.χ. σε περίπτωση μη αναμενόμενου τερματισμού ή πτώχευσης), περί του τερματισμού ή της πρόθεσης να παύσει η παροχή των υπηρεσιών εν μέρει ή εξ ολοκλήρου, επαληθεύει την ύπαρξη, την συνεχή ενημέρωση/επικαιροποίηση και την ορθή εφαρμογή του σχεδίου τερματισμού, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο οι πληροφορίες παραμένουν προσβάσιμες σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 2 (η) του Κανονισμού eIDAS.».

Για λόγους σαφήνειας, η υποχρέωση επαναλαμβάνεται στην παράγραφο δ, η οποία τροποποιείται ως εξής:

«δ. στην περίπτωση όπου δεν είναι δυνατόν για έναν εγκεκριμένο ΠΥΕ να μεταφέρει τις δραστηριότητες σε άλλο εγκεκριμένο Πάροχο για τη συνέχιση των εν λόγω υπηρεσιών με το δικό του όνομα, ο ΠΥΕ προβαίνει άμεσα στην ανάκληση όλων των σε ισχύ πιστοποιητικών και εξασφαλίζει ότι το σύνολο παραμένει προσβάσιμο το σύνολο των πληροφοριών που αφορούν τις εγκεκριμένες υπηρεσίες εμπιστοσύνης σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 2 (η) του Κανονισμού eIDAS.».

Ένας εκ των συμμετεχόντων αναφέρει ότι η υποχρέωση της περίπτωσης στ είναι περιοριστική και προτείνει την αντικατάστασή της με τα σημεία/προδιαγραφές που πρέπει να εξασφαλίζονται από τέτοιες συμβάσεις και όχι η ακριβής διατύπωση της σύμβασης.

Το σχόλιο γίνεται δεκτό και η παράγραφος αναδιατυπώνεται ως εξής:

«στ. σε κάθε περίπτωση, οι τυχόν συμβάσεις ανάθεσης σε τρίτους εκτέλεσης μέρους της διαδικασίας παροχής υπηρεσιών εμπιστοσύνης, λήγουν αυτοδικαίως με την παύση εργασιών του ΠΥΕ. Για το σκοπό αυτό, οι συμβάσεις οι οποίες υπογράφονται μεταξύ ΠΥΕ και τρίτων, οφείλουν να περιλαμβάνουν όρους με τους οποίους να διασφαλίζεται η εκ μέρους των τρίτων παράδοση του Αρχείου και όλων των σχετικών εγγράφων, σύμφωνα με την παρ. ζ του παρόντος άρθρου.».

Ένας εκ των συμμετεχόντων αναφέρει για τη διάρκεια διαφύλαξης και προσβασιμότητας των πιστοποιητικών ότι τα 7 έτη σύμφωνα με το 12.6 ξεκινούν από τη λήξη των εγκεκριμένων πιστοποιητικών όχι από την έκδοσή τους.

Το σχόλιο γίνεται δεκτό, οπότε η λέξη «έκδοση» αντικαθίσταται από τη λέξη «λήξης».

Επί του άρθρου 9

Ένας εκ των συμμετεχόντων ζητά υποχρεωτική διαπίστευση του ΟΑΣ στο πρότυπο ETSI EN 319 403 για την πιστοποίηση των Υπηρεσιών e-Signature, e-Seal, Time Stamping. Ένας άλλος εκ των συμμετεχόντων αναφέρει ότι όλα τα Συστήματα Διαπίστευσης στην ΕΕ διαπιστεύουν Ο ΑΣ κατά eIDAS αποκλειστικά με βάση τα πρότυπα ISO/IEC 17065 και ETSI EN 319 403 και όχι μόνο βάση Κανονισμού eIDAS, και ζητά οι απαιτήσεις 9.1.2 και 9.1.3 να είναι υποχρεωτικές.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό eIDAS, οργανισμός αξιολόγησης της συμμόρφωσης είναι «οργανισμός, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 13 του κανονισμού (ΕΚ)

αριθ. 765/2008, ο οποίος έχει διαπιστευθεί σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό ως ικανός να αξιολογήσει τη συμμόρφωση εγκεκριμένων παροχών υπηρεσιών εμπιστοσύνης και των εγκεκριμένων υπηρεσιών εμπιστοσύνης που παρέχουν». Ο Κανονισμός της EETT δεν μπορεί να ορίσει οτιδήποτε αντίθετο στον ορισμό αυτόν και πρέπει να ισχύει ανεξαρτήτως προτύπων υφιστάμενων ή μελλοντικών. Οπότε τα σχόλια δεν γίνονται δεκτά.

Ένας εκ των συμμετεχόντων σχολιάζει πως η διατύπωση της παραγράφου 9.1 "να υποδεικνύει ικανότητα και επάρκεια γνώσεων για την αξιολόγηση του παρόχου με τις απαιτήσεις του κανονισμού eIDAS" δεν ορίζει με ξεκάθαρο τρόπο ότι απαιτείται διαπίστευση του Ο ΑΣ ειδικά ως προς τον Κανονισμό eIDAS.

Για λόγους σαφήνειας, το σχόλιο γίνεται δεκτό και η παράγραφος 9.1 τροποποιείται ως εξής: «Ως Οργανισμούς Αξιολόγησης Συμμόρφωσης (ΟΑΣ) η EETT αποδέχεται μόνο εκείνους τους φορείς που έχουν διαπιστευθεί σύμφωνα με τον Κανονισμό eIDAS, όπως ισχύει, όπως απαιτείται από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008 για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας από την αγορά σε σχέση με την εμπορία των προϊόντων και κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 339/93, που χορηγείται από τον Εθνικό Φορέα Διαπίστευσης του κράτους στο οποίο είναι εγκατεστημένος.».

Ένας εκ των συμμετεχόντων, για την παράγραφο 9.2 προτείνει να γίνει αναφορά στις Εγκεκριμένες Απομακρυσμένες Διατάξεις Δημιουργίας Υπογραφής (ΕΑΔΔΥ), στις περιπτώσεις που αυτές λειτουργούν στις εγκαταστάσεις Τρίτου Φορέα (μη Παρόχου).

Το συγκεκριμένο άρθρο αναφέρεται στην υποχρέωση υποβολής έκθεσης αξιολόγησης συμμόρφωσης και όχι στο περιεχόμενο αυτής, το οποίο προδιαγράφεται στο άρθρο 10, όπου και γίνεται σχετική μνεία. Κατά συνέπεια, το σχόλιο δε γίνεται δεκτό.

Ένας εκ των συμμετεχόντων, για την παράγραφο 9.3, δηλώνει ότι προτείνει να δοθεί ένα περιθώριο στους Παρόχους να καταθέσουν την έκθεση συμμόρφωσης στην EETT το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία λήξης της προηγούμενης Πιστοποίησης. Ένας άλλος εκ των συμμετεχόντων προτείνει την υποχρέωση υποβολής στην EETT των σχετικών εκθέσεων σε επτά (7) εργάσιμες ημέρες αντί τριών (3) ημερών.

Ο ορισμός της προθεσμίας υποβολής της ΕΑΣ των τριών (3) ημερών αναφέρεται στο άρθρο 20 παρ. 1 του Κανονισμού eIDAS («Οι εγκεκριμένοι πάροχοι υπηρεσιών εμπιστοσύνης υποβάλλουν την προκύπτουσα έκθεση αξιολόγησης της συμμόρφωσης στον εποπτικό φορέα εντός τριών εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της»). Ως εκ τούτου δεν μπορεί να τροποποιηθεί.

Ένας εκ των συμμετεχόντων, για την παράγραφο 9.3, ζητά διευκρίνιση για τη σημασία της φράσης «...και ενημερώνει αναλόγως τον Εθνικό Κατάλογο Εμπιστοσύνης» στην περίπτωση όπου η EETT δεν δίδει την κατάσταση "εγκεκριμένη" για τις ελεγχόμενες υπηρεσίες εμπιστοσύνης.

Ο Εθνικός Κατάλογος Εμπιστοσύνης θα ενημερωθεί κατά περίπτωση, αν πρόκειται για υφιστάμενη εγκεκριμένη υπηρεσία, οπότε η κατάσταση στον Κατάλογο θα λάβει την τιμή «withdrawn», ενώ αν πρόκειται για αίτημα έναρξης εγκεκριμένης υπηρεσίας δεν θα εισαχθεί καθόλου στον Κατάλογο. Η ΕΕΤΤ δεν κρίνει απαραίτητη περαιτέρω διευκρίνιση της φράσης και ως εκ τούτου η παράγραφος δεν τροποποιείται.

Ένας εκ των συμμετεχόντων, για την παράγραφο 9.4, ζητά να διευκρινιστεί η φράση «Η συμμόρφωση με τεχνικά πρότυπα σε κάποιες περιπτώσεις υπονοεί τη συμμόρφωση με κάποιες απαιτήσεις του Κανονισμού eIDAS, οπότε δεν είναι υποχρεωτική».

Διευκρινίζεται ότι «Η συμμόρφωση με τεχνικά πρότυπα σε κάποιες περιπτώσεις υπονοεί τη συμμόρφωση με κάποιες απαιτήσεις του Κανονισμού eIDAS και όχι απαραίτητα όλες, οπότε δεν είναι υποχρεωτική». Το σχόλιο γίνεται δεκτό και η παράγραφος 9.4 θα τροποποιηθεί αναλόγως.

Ένας άλλος εκ των συμμετεχόντων προτείνει την αλλαγή της παραγράφου 9.4 ώστε να επιβάλλεται η συμμόρφωση με τα ανωτέρω πρότυπα για τις υπηρεσίες που αυτά είναι διαθέσιμα ή τον ορισμό αυστηρού πλαισίου ελέγχου της συμμόρφωσης από πλευράς ΟΑΣ, το οποίο να διασφαλίζει αποτελεσματικότητα και πληρότητα ελέγχου αντίστοιχη αυτής που διασφαλίζεται από τα συγκεκριμένα πρότυπα.

Αναφορικά με την υιοθέτηση προτύπων, ο Κανονισμός της ΕΕΤΤ πρέπει να ισχύει ανεξαρτήτως προτύπων υφιστάμενων ή μελλοντικών. Ως εκ τούτου το σχόλιο δεν γίνεται δεκτό.

Επί του άρθρου 10

Ένας εκ των συμμετεχόντων, προτείνει την τροποποίηση του σημείου 3 με «υποχρεωτική διαπίστευση του ΕΑΣ σύμφωνα με: τον Κανονισμό eIDAS ΚΑΙ ISO/IEC 17065 ή τον Κανονισμό eIDAS ΚΑΙ ETSI EN 319 403».

Για τους λόγους που αναφέρονται και ανωτέρω, το σχόλιο για υποχρεωτική διαπίστευση σύμφωνα με πρότυπα δε γίνεται δεκτό. Για λόγους συνέπειας, όμως, τα πρότυπα θα αναφερθούν διαζευκτικά, οπότε το κείμενο τροποποιείται ως εξής:

«Το πιστοποιητικό του ΟΑΣ, που έχει εκδοθεί από τον Φορέα Διαπίστευσης και λεπτομερή περιγραφή του συστήματος διαπίστευσης που χρησιμοποιήθηκε, συμπεριλαμβανομένης της δήλωσης συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του κανονισμού eIDAS, ιδίως διαπίστευση σύμφωνα με το πρότυπο ISO/IEC 17065 πρότυπο ή/και ETSI EN 319 403 για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης των παροχών και των υπηρεσιών.»

Ένας εκ των συμμετεχόντων σχετικά με το σημείο 10.7 κρίνει την απαίτηση υπερβολική, καθώς:

«1. υποκαθιστά το ρόλο του ΟΑΣ ο οποίος έχει διαπιστευθεί ως ικανός και κατάλληλος να αξιολογήσει πλήρως την παροχή υπηρεσίας εμπιστοσύνης και ελέγχεται για αυτό ο ίδιος ετησίως από το Σύστημα Διαπίστευσης με έλεγχο επί των επιθεωρήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί από τον Φορέα Πιστοποίησης. Υπενθυμίζουμε ότι η ιεραρχία διαπίστευσης - πιστοποίησης είναι διεθνώς, ευρωπαϊκά και εθνικά αναγνωρισμένη ακριβώς για

αυτό το σκοπό, της διασφάλισης της ποιότητας ως προς την αξιολόγηση οργανισμών σε σχέση με συγκεκριμένες απαιτήσεις (εδώ αυτές του Κανονισμού eIDAS).

2. πληροφορίες τόσο λεπτομερείς όσο αυτές π.χ. του σημείου 7, δεν μπορούν να συντεθούν πλήρως από τον ΟΑΣ, καθώς δεν είναι μέσα στους σκοπούς της διαδικασίας επιθεώρησης.

3. η ενσωμάτωση όλων των πληροφοριών της λίστας ενέχει κίνδυνο διαρροής κρίσιμων δεδομένων ασφάλειας του παρόχου, λόγω αύξησης του βαθμού διασποράς της πληροφορίας αυτής, ενώ δε προσθέτει αξία στον έλεγχο που πραγματοποιείται από την ΕΕΤΤ μέσω της ΕΑΣ. Αλλωστε για αυτό το λόγο σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες δεν απαιτείται παρά η ενσωμάτωση των βασικών πληροφοριών.

Προτείνεται η αφαίρεση του σημείου 7».

Το σημείο 2 αναιρεί από μόνο του το σημείο 1 του ισχυρισμού του συμμετέχοντος. Ως προς την εμπιστευτικότητα, οι παρεχόμενες στην ΕΕΤΤ πληροφορίες μεταχειρίζονται ως εμπιστευτικές, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ.5 του Ν.4070/2012 και τη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Επιπλέον, η ΕΕΤΤ πρέπει να λάβει γνώση όλων των δεδομένων και συστημάτων που χρησιμοποιεί ο ΠΥΕ αναφορικά με τις εγκεκριμένες υπηρεσίες εμπιστοσύνης που παρέχει, ώστε να είναι σε θέση να κρίνει και να αποφασίσει εάν ο Πάροχος και οι αντίστοιχες υπηρεσίες εμπιστοσύνης που παρέχει συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που ορίζει ο Κανονισμός eIDAS.

Ένας εκ των συμμετεχόντων, για την παράγραφο 10.9 αναφορικά με την τεκμηρίωση προτείνει να προστεθεί το κείμενο «... για τη συμμόρφωση του Παρόχου στις προδιαγραφές ασφάλειας (Security Target) που έχει ορίσει η αξιολόγηση του συστήματος απομακρυσμένης υπογραφής, προκειμένου να θεωρείται «Εγκεκριμένη Διάταξη Δημιουργίας Υπογραφής»...». Επιπλέον, θεωρεί την τεκμηρίωση αυτή εμπιστευτική και προτείνει αντ' αυτής βεβαίωση από τον Πάροχο ή Πιστοποίηση από τον ΟΑΣ ότι ακολουθούνται πολιτικές και διαδικασίες σύμφωνα με τις προδιαγραφές ασφάλειας (Security Target) που έχει ορίσει ο κατασκευαστής του συστήματος προκειμένου να διατηρεί την αξιολόγηση και τον χαρακτηρισμό «Εγκεκριμένης Διάταξης Δημιουργίας Υπογραφής».

Ως προς τη συμμόρφωση, για να γίνει πιο σαφές ότι η χρήση της τεκμηρίωσης που περιλαμβάνεται στην ΕΑΣ χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση συμμόρφωσης από τον ΟΑΣ, προστίθεται στην αρχή του άρθρου κείμενο όπως παρακάτω. «Ως προς την εμπιστευτικότητα ισχύουν οι διατάξεις περί χειρισμού των εμπιστευτικών στοιχείων του ν. 4070/2012 και του νόμου περί προστασίας προσωπικών δεδομένων».

Ένας εκ των συμμετεχόντων αναφέρει ότι η απαίτηση, όπως τίθεται στα σημεία 10.9 και 10.10, είναι προβληματική ως προς 2 σημεία: α) δεν επιβάλλει ένα αυστηρό πλαίσιο αξιολόγησης κάθε εγκατάστασης στην οποία λειτουργεί δικτυακή συσκευή δημιουργίας και αποθήκευσης ιδιωτικών κλειδιών, ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ως εγκεκριμένη ΑΔΔΥ, β) λανθασμένα μεταθέτει την ευθύνη αξιολόγησης συμμόρφωσης από τους ΟΑΣ στην

ΕΕΤΤ. Ο ίδιος συμμετέχων προτείνει την ενσωμάτωση ρητής απαίτησης για κάθε τέτοια εγκατάσταση να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις που ισχύουν για τους ίδιους τους Παρόχους Εγκεκριμένων Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης αξιολόγησης τους από τους ΟΑΣ. Επιπλέον προτείνεται η ενσωμάτωση απαίτησης ο Πάροχος να ορίζει ρητά τη λίστα εγκεκριμένων τέτοιων εγκαταστάσεων τις οποίες κάνει αποδεκτές προς χρήση ως ΑΔΔΥ, χωρίς να επιτρέπει ούτε σε επίπεδο πολιτικής ούτε σε τεχνικό επίπεδο τη δημιουργία υπογραφής σε άλλες τέτοιες εγκαταστάσεις οι οποίες δεν είναι εγκεκριμένες, καθώς σε αντίθεση περίπτωση παραβιάζει τον Κανονισμό επιτρέποντας τη δημιουργία ιδιωτικού κλειδιού εγκεκριμένου ψηφιακού πιστοποιητικού σε εν γένει μη εγκεκριμένη εγκατάσταση ΑΔΔΥ.

Ως προς το σχόλιο περί μετάθεσης της ευθύνης αξιολόγησης συμμόρφωσης από τους ΟΑΣ στην ΕΕΤΤ, επισημαίνεται ότι το άρθρο 10 περιγράφει τα περιεχόμενα της ΕΑΣ και τα κριτήρια αξιολόγησης του ΠΥΕ τα οποία θα πρέπει να ακολουθούνται από τους ΟΑΣ και σε καμιά περίπτωση δεν είναι ευθύνη της Εποπτεύουσας Αρχής. Επιπλέον, η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει την κρισιμότητα αξιολόγησης συμμόρφωσης της υπηρεσίας απομακρυσμένης δημιουργίας υπογραφής/σφραγίδας από τον ΟΑΣ και για αυτό το λόγο γίνεται ειδική αναφορά στα σημεία 10.9 και 10.10 του άρθρου. Σαφώς ισχύει ότι επιβάλλεται από τον Κανονισμό eIDAS στην αιτιολογική σκέψη (52): "Όταν μια εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή έχει δημιουργηθεί με χρήση διάταξης εξ αποστάσεως δημιουργίας ηλεκτρονικών υπογραφών, θα πρέπει να εφαρμόζονται οι απαιτήσεις που ισχύουν για τους εγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών εμπιστοσύνης βάσει του παρόντος κανονισμού". Για να γίνει πιο δυνατή η απαίτηση αυτή στον Κανονισμό της ΕΕΤΤ, ενσωματώνεται ρητή απαίτηση για κάθε εγκατάσταση εγκεκριμένης διάταξης εξ αποστάσεως δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις που ισχύουν για τους Παρόχους Εγκεκριμένων Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης και η απαίτηση ο Πάροχος να ορίζει ρητά τη λίστα εγκεκριμένων τέτοιων διατάξεων, τις οποίες κάνει αποδεκτές προς χρήση ως εγκεκριμένη διάταξη δημιουργίας υπογραφής, χωρίς να επιτρέπει τη δημιουργία υπογραφής σε άλλες τέτοιες διατάξεις, οι οποίες δεν είναι εγκεκριμένες. Η απαίτηση αξιολόγησης συμμόρφωσης κάθε εγκατάστασης εγκεκριμένης διάταξης εξ αποστάσεως δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής από τους ΟΑΣ υπονοείται αφού η τεκμηρίωση θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στην ΕΑΣ που συντάσσεται από τον ΟΑΣ. Τα ανωτέρω ισχύουν και για την περίπτωση εγκεκριμένης ηλεκτρονικής σφραγίδας.

Με βάση τα ανωτέρω, οι παράγραφοι 10.9 και 10.10 τροποποιούνται αντίστοιχα: «9. Σε περίπτωση που ο Πάροχος παρέχει προηγμένη ή απομακρυσμένη υπηρεσία ηλεκτρονικής υπογραφής, προσκομίζεται τεκμηρίωση των διαδικασιών που ακολουθούνται, των μηχανισμών διαχείρισης ασφάλειας, των αξιόπιστων συστημάτων και προϊόντων που χρησιμοποιούνται, συμπεριλαμβανομένων ασφαλών διαύλων ηλεκτρονικής επικοινωνίας για τη διασφάλιση ότι το περιβάλλον της ηλεκτρονικής

υπογραφής είναι αξιόπιστο και ότι ο υπογράφων έχει υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης και τον αποκλειστικό έλεγχο της χρήσης δεδομένων δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής. Επίσης, ο Πάροχος προσκομίζει κατάλογο εγκεκριμένων διατάξεων εξ αποστάσεως δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής, τις οποίες κάνει αποκλειστικά αποδεκτές προς χρήση ως εγκεκριμένη διάταξη δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής. Κριτήριο αξιολόγησης συμμόρφωσης του Παρόχου από τον ΟΑΣ, στην περίπτωση αυτή, είναι και η τεκμηρίωση κάθε εγκατάστασης εγκεκριμένης διάταξης εξ αποστάσεως δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής ώστε να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις που ισχύουν για τους Παρόχους Εγκεκριμένων Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης. 10. Σε περίπτωση που ο πάροχος παρέχει προηγμένη ή απομακρυσμένη υπηρεσία ηλεκτρονικής σφραγίδας, προσκομίζεται τεκμηρίωση των διαδικασιών που ακολουθούνται, των μηχανισμών διαχείρισης ασφάλειας, των αξιόπιστων συστημάτων και προϊόντων που χρησιμοποιούνται, συμπεριλαμβανομένων ασφαλών διαύλων ηλεκτρονικής επικοινωνίας για τη διασφάλιση ότι το περιβάλλον της ηλεκτρονικής σφραγίδας είναι αξιόπιστο και ότι ο υπογράφων έχει υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης και τον αποκλειστικό έλεγχο της χρήσης δεδομένων δημιουργίας ηλεκτρονικής σφραγίδας. Επίσης, ο Πάροχος προσκομίζει κατάλογο εγκεκριμένων διατάξεων εξ αποστάσεως δημιουργίας ηλεκτρονικής σφραγίδας, τις οποίες κάνει αποκλειστικά αποδεκτές προς χρήση ως εγκεκριμένη διάταξη δημιουργίας ηλεκτρονικής σφραγίδας. Κριτήριο αξιολόγησης συμμόρφωσης του Παρόχου από τον ΟΑΣ, στην περίπτωση αυτή, είναι και η τεκμηρίωση κάθε εγκατάστασης εγκεκριμένης διάταξης εξ αποστάσεως δημιουργίας ηλεκτρονικής σφραγίδας ώστε να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις που ισχύουν για τους Παρόχους Εγκεκριμένων Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης».

Δύο εκ των συμμετεχόντων, για την παράγραφο 10.11, διατείνεται ότι η ανακοίνωση εσωτερικών αρχείων θέτει ζήτημα ασφάλειας των Παροχών επειδή ο κατάλογος και τα ίδια τα έγγραφα του Παρόχου, είναι στη διάθεση του ΟΑΣ κατά τη διαδικασία επιθεώρησης, ο οποίος δεσμεύεται με σύμβαση εχεμύθειας προκειμένου να μην υπάρξει διαρροή των εγγράφων ή ακόμα και της πληροφορίας ύπαρξης συγκεκριμένων εγγράφων. Επίσης, στο ίδιο σημείο, ένας εξ αυτών αναφέρει ότι το λεπτομερές σχέδιο παύσης δραστηριοτήτων είναι εμπιστευτικό για τον Πάροχο.

Ως προς την εμπιστευτικότητα ισχύουν τα ανωτέρω.

Ένας εκ των συμμετεχόντων, για την παράγραφο 10.15, προτείνει να οριστούν με τον παρόντα κανονισμό οι υποχρεώσεις και τα όρια ευθύνης των τρίτων μερών στα οποία έχουν εξουσιοδοτηθεί πλήρως ή μερικώς διαδικασίες παροχής υπηρεσιών εμπιστοσύνης.

Το σχόλιο γίνεται δεκτό και προστίθεται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 ως εξής:

«Οι ΠΥΕ ευθύνονται οι ίδιοι για τις πράξεις και παραλείψεις τυχόν τρίτων εξουσιοδοτημένων προσώπων στα οποία έχουν αναθέσει την άσκηση για λογαριασμό τους των καθηκόντων των προβλεπόμενων στον παρόντα Κανονισμό και τον Κανονισμό eIDAS».

Ένας εκ των συμμετεχόντων, για την παράγραφο 10.19, αναφέρεται οι πιθανές συστάσεις προς τον πάροχο συνήθως είναι προτάσεις βελτίωσης και πολλές φορές αρκετά υποκειμενικές χωρίς να επηρεάζουν κρίσιμα σημεία των διαδικασιών και τη συνολική συμμόρφωση. Δεν έχουν δημόσιο ενδιαφέρον για να κοινοποιούνται εκτός του Παρόχου και θα προκαλέσουν περισσότερο παρεξηγήσεις και σύγχυση, προτείνοντας την αφαίρεση της απαίτησης. Το άρθρο 10 περιγράφει τα περιεχόμενα της ΕΑΣ, η οποία περιλαμβάνει τη διαδικασία του αντικειμενικού ελέγχου του ΠΥΕ καθώς και τα ευρήματα αυτής, συντάσσεται από τον διαπιστευμένο ΟΑΣ. Η ΕΕΤΤ ως Εποπτεύουσα Αρχή θα πρέπει η να λάβει γνώση των συστάσεων, προκειμένου να είναι σε θέση να εκτελεί τις υποχρεώσεις της σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού eIDAS, καθώς αυτές μπορεί να αναφέρονται και σε πιθανούς επανέλεγχους από τον ΟΑΣ.

Επί του άρθρου 11

Ένας εκ των συμμετεχόντων, για την παράγραφο 1 σημείο ε, αναφέρει ότι ισχύει μόνο για Εγκεκριμένα Πιστοποιητικά για Ηλεκτρονικές Υπογραφές και όχι για την περίπτωση των Εγκεκριμένων Πιστοποιητικών για Ηλεκτρονικές Σφραγίδες όπου ο νόμιμος εκπρόσωπος έχει τον έλεγχο του αντίστοιχου ιδιωτικού κλειδιού, το οποίο θα μπορούσε να μεταβιβάζεται σε περίπτωση απώλειας της δικαιπρακτικής ικανότητας, κήρυξης σε αφάνεια ή σε περίπτωση θανάτου του κατόχου/συνδρομητή του πιστοποιητικού, λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε πιστοποιητικό δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής είναι αμεταβίβαστο σε κάθε περίπτωση. Η συγκεκριμένη περίπτωση αφορά πιστοποιητικά δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής και όχι σφραγίδας, όπως άλλωστε αναφέρεται ρητά. Συνεπώς, το σχόλιο δεν γίνεται δεκτό.

Ένας εκ των συμμετεχόντων, για την απαίτηση στο σημείο η προτείνει αναδιτύπωση «σε περίπτωση που ο Πάροχος διαπιστώσει ότι τα δεδομένα δημιουργίας υπογραφής/σφραγίδας του κατόχου/συνδρομητή του Πιστοποιητικού έχουν γίνει γνωστά ή/και χρησιμοποιούνται από τρίτους». Ένας άλλος εκ των συμμετεχόντων προτείνει τη διαγραφή της παραγράφου, ισχυριζόμενος πως ο εκάστοτε ΠΥΕ δεν μπορεί να κρίνει εάν υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις ότι τα δεδομένα δημιουργίας υπογραφής/σφραγίδας του κατόχου/συνδρομητή του πιστοποιητικού έχουν γίνει γνωστά ή/και χρησιμοποιούνται από τρίτους. Επίσης, υποστηρίζει πως είναι στο πεδίο ευθύνης του δικαιούχου της σφραγίδας η προστασία των δεδομένων δημιουργίας της υπογραφής/σφραγίδας και σε περίπτωση που διαπιστώσει κάτι τέτοιο μπορεί ο ίδιος να ζητήσει την ανάκληση του πιστοποιητικού.

Το σημείο 1.η περιγράφει την περίπτωση όπου πέρα από τον δικαιούχο του πιστοποιητικού, ενδέχεται ο ΠΥΕ ή/και τρίτοι να αντιληφθούν την ακόβουλη χρήση των δεδομένων όποτε ο όρος «αποχρώσεις ενδείξεις» καλύπτει όλες τις δυνατές πηγές πληροφόρησης ακόβουλης χρήσης. Συνεπώς, η περίπτωση 1. η δεν μπορεί να διαγραφεί ούτε και να τροποποιηθεί.

Ένας εκ των συμμετεχόντων, για την παράγραφο 11.5 αναφέρει πως δεν είναι σαφές ποιο είναι το αρχείο πιστοποιητικού.

Για λόγους σαφήνειας, το σχόλιο γίνεται δεκτό και η παράγραφος τροποποιείται ως εξής:

«11.5 Ο ΠΥΕ πρέπει να καταχωρήσει την περίοδο αναστολής στο Αρχείο του πιστοποιητικού, όπως αναφέρεται στο άρθρο 12 του παρόντος, και να έχει διαθέσιμη στο κοινό την πληροφορία για την κατάσταση αναστολής...» και στην πληροφορία για την κατάσταση αναστολής...»

Ένας εκ των συμμετεχόντων, για την παράγραφο 11.8 αναφέρει πως η επεξεργασία δεν συνεπάγεται και την άμεση ανάκληση του εγκεκριμένου Πιστοποιητικού και ζητά να διευκρινιστεί ο όρος «άμεση επεξεργασία» και κατά πόσο αυτή συνεπάγεται την ολοκλήρωση της διερεύνησης και απόφασης ανάκλησης εντός 24ώρου.

Η ΕΕΤΤ διευκρινίζει ότι, σύμφωνα με την παράγραφο 11.3, «Ο ΠΥΕ δικαιούται, μέχρι την εξακρίβωση και επιβεβαίωση ή όχι των λόγων ανάκλησης πιστοποιητικού, να προβεί σε άμεση αναστολή του.», και σύμφωνα με την παράγραφο 11.4 «Η περίοδος αναστολής δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δύο (2) εβδομάδες.».

Ένας εκ των συμμετεχόντων, για την παράγραφο 11.9, θεωρεί ότι η συγκεκριμένη απαίτηση είναι υπερβολική επειδή η διεθνής πρακτική δεν επιβάλλει τη χρήση τηλεφώνου και επειδή μέσω τηλεφώνου δεν διασφαλίζεται ότι η επικοινωνία γίνεται με τον πραγματικό κάτοχο/συνδρομητή. Προτείνει να αλλάξει η διάταξη από υποχρεωτική σε προαιρετική. Σύμφωνα με την παράγραφο 11.7 «...Σε κάθε περίπτωση, πριν από την ανάκληση, ο ΠΥΕ επαληθεύει ότι το αίτημα υποβάλλεται από πρόσωπο που νομιμοποιείται προς τούτο.». Επίσης, η ΕΕΤΤ κρίνει ότι είναι απαραίτητο ο χρήστης να έχει τη δυνατότητα και τηλεφωνικής αίτησης ανάκλησης του πιστοποιητικού του. Ως εκ τούτου, το σχόλιο δε γίνεται δεκτό.

Ένας εκ των συμμετεχόντων στο σημείο Ι.ι δηλώνει πως θα πρέπει να προστεθεί ότι για την ισχύ της υποχρέωσης ανάκλησης θα πρέπει ο πάροχος να έχει ενημερωθεί επίσημα για την απώλεια της ιδιότητας του προσώπου.

Σύμφωνα με την παράγραφο 11.7 «...Σε κάθε περίπτωση, πριν από την ανάκληση, ο ΠΥΕ επαληθεύει ότι το αίτημα υποβάλλεται από πρόσωπο που νομιμοποιείται προς τούτο.» και σύμφωνα με την παράγραφο 11.3 «Ο ΠΥΕ δικαιούται, μέχρι την εξακρίβωση και επιβεβαίωση ή όχι των λόγων ανάκλησης πιστοποιητικού, να προβεί σε άμεση αναστολή του.». Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι στην κρίση του παρόχου να ενημερωθεί επίσημα. Συνεπώς, το σχόλιο δε γίνεται δεκτό.

Επί του άρθρου 12

Ένας εκ των συμμετεχόντων ζητά να διευκρινιστεί αν θα υπάρχει υποχρέωση τήρησης αρχείου και μεταβίβασης του για τις υπηρεσίες Συστημένης Παράδοσης ή Χρονοσήμανσης. Το άρθρο 12 αφορά την υποχρέωση τήρησης αρχείου εγκεκριμένων πιστοποιητικών. Όλες οι εγκεκριμένες υπηρεσίες που ορίζονται από τον Κανονισμό eIDAS αφορούν ή χρησιμοποιούν εγκεκριμένα πιστοποιητικά όπως ηλεκτρονικής υπογραφής/σφραγίδας, χρονοσήμανσης, γνησιότητας ιστοτόπου, κατά συνέπεια οι υποχρεώσεις του άρθρου 12 διέπουν όλους του παρόχους εγκεκριμένων υπηρεσιών εμπιστοσύνης.

Ένας εκ των συμμετεχόντων στην παράγραφο 12.3, δηλώνει πως θα πρέπει να διευκρινισθεί εάν οι επτά (7)

ημέρες αφορούν σε εργάσιμες ή ημερολογιακές και προτείνει να αφορούν σε εργάσιμες ημέρες.

Το σχόλιο γίνεται δεκτό οπότε η παράγραφος 12.3 τροποποιείται ως εξής:

«12.3 Ο ΠΥΕ παρέχει στο δικαιούχο του πιστοποιητικού πρόσβαση στα δεδομένα που τον αφορούν, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος του, στο οποίο ο ΠΥΕ υποχρεούται να απαντήσει εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος.».

Ένας εκ των συμμετεχόντων στην παράγραφο 12.5, δηλώνει πως θεωρεί ότι για την αποκάλυψη των στοιχείων δεν μπορεί να έχει ο πάροχος το βάρος τη κρίσης για την ύπαρξη υπερισχύοντος έννομου συμφέροντος αλλά να κρίνεται με αίτηση προς την ΕΕΤΤ. Ένας άλλος εκ των συμμετεχόντων θεωρεί πως το αποδεδειγμένα υπερισχύον έννομο συμφέρον θα πρέπει να κριθεί από την αρμόδια αρχή (πχ Εισαγγελίας) την απόφαση της οποίας και θα πρέπει να εφαρμόσει ο ΠΥΕ.

Προκειμένου να υπάρχει μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου, η παράγραφος 12.5 αναδιατυπώνεται ώστε να περιορίζεται η δυνατότητα γνωστοποίησης στοιχείων εκ μέρους του ΠΥΕ, ως εξής: «Σε περίπτωση εγκεκριμένου πιστοποιητικού για το οποίο χρησιμοποιείται ψευδώνυμο, αντί του ονόματος του προσώπου, ο ΠΥΕ επιτρέπεται να γνωστοποιεί στοιχεία για την εξουσία εκπροσώπησης ενός τρίτου προσώπου ή επίσημα, επαγγελματικά ή άλλα στοιχεία της ταυτότητας του προσώπου, μόνο εφόσον το τρίτο πρόσωπο ή η αρμόδια αρχή έχουν συναινέσει ως προς τη χρήση του ψευδωνύμου.

Ο ΠΥΕ επιτρέπεται να γνωστοποιεί προσωπικά δεδομένα των φυσικών προσώπων που χρησιμοποιούν εγκεκριμένα πιστοποιητικά, ή άλλες υπηρεσίες εμπιστοσύνης, στις αρμόδιες αρχές εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

3. κατόπιν σχετικού αιτήματος των κατά νόμο αρμοδίων αρχών, επειδή η γνωστοποίηση είναι αναγκαία ιδίως για:

1. τη δίωξη ποινικών ή διοικητικών αδικημάτων,
2. την αποτροπή κινδύνων για τη δημόσια ασφάλεια ή την τάξη ή
4. όταν διατάσσεται από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές.

Το δικαίωμα γνωστοποίησης δεδομένων σύμφωνα με την πρόταση 1 (1) δεν ισχύει εάν αυτό αποκλείεται ρητά από την ισχύουσα νομοθεσία.

Ο ΠΥΕ έχει υποχρέωση να καταγράψει την εν λόγω γνωστοποίηση των δεδομένων και να ενημερώσει σχετικά τον δικαιούχο του πιστοποιητικού.».

Ένας εκ των συμμετεχόντων, για την παράγραφο 12.6 αναφέρει ότι η φράση «...ελλείψει τέτοιας πληροφορίας, επτά (7) έτη από την ημερομηνία εμφάνισης των πληροφοριών σχετικά με τα δεδομένα που έχουν εκδοθεί και ληφθεί από τον ΠΥΕ στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του.» πρέπει να παραληφθεί καθώς τα ψηφιακά πιστοποιητικά έχουν πάντα ημερομηνία λήξης (validTo).

Το σχόλιο γίνεται δεκτό οπότε η παράγραφος 12.6 τροποποιείται ως εξής:

«12.6 Κάθε καταχώριση εγκεκριμένου πιστοποιητικού διατηρείται στο Αρχείο για χρονική περίοδο τουλάχιστον

επτά (7) ετών από τη λήξη ισχύος του εγκεκριμένου πιστοποιητικού.».

Ένας εκ των συμμετεχόντων για την παράγραφο 12.6 ζητά να διευκρινισθεί τι θα γίνει με τα παλαιότερα αρχεία των παροχών τα οποία αφορούν σε πιστοποιητικά παλαιότερα της επταετίας (7 έτη) αλλά νεότερα των τριάντα (30) ετών βάση της πρότερης υποχρέωσης και προτείνει να προβλεφθεί η δυνατότητα διαγραφής τους έτσι ώστε σε κάθε περίπτωση ο πάροχος να διατηρεί αρχείο μέχρι επτά (7) έτη.

Σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 14, η υποχρέωση τήρησης του Αρχείου για τριάντα (30) έτη καταργείται, οπότε ο ΠΥΕ έχει τη δυνατότητα διαγραφής τους μετά τα επτά (7) έτη.

Επί του άρθρου 14

Ένας εκ των συμμετεχόντων, αναφορικά με την εγκυρότητα των εγκεκριμένων πιστοποιητικών που εκδίδονται για φυσικά πρόσωπα σύμφωνα με την Οδηγία 1999/93/ΕΚ, προτείνει την αντικατάσταση της διατύπωσης «για την υπηρεσία αυτή» με «για την υπηρεσία δημιουργίας ηλεκτρονικών υπογραφών, βεβαιώνοντας ότι οι διατάξεις του Κανονισμού eIDAS που αφορούν στην τήρηση της ασφάλειας του Αρχείου (άρθρο 12 του παρόντος κανονισμού) και η υπηρεσία ελέγχου εγκυρότητας των Πιστοποιητικών που εκδόθηκαν, εφαρμόζονται πλήρως» ως ελάχιστη προϋπόθεση για την επέκταση αποδοχής των «Αναγνωρισμένων» Πιστοποιητικών που εκδόθηκαν βάσει του ΠΔ 150/2001. Επιπλέον, ζητά να οριστεί σε Εθνικό επίπεδο μια καταληκτική ημερομηνία ισχύος των «Αναγνωρισμένων Πιστοποιητικών» που εκδόθηκαν βάσει του ΠΑ 150/2001.

Η ΕΕΤΤ κρίνει ότι η απαίτηση υποβολής «έκθεσης αξιολόγησης της συμμόρφωσης στην ΕΕΤΤ για την υπηρεσία αυτή» καλύπτει όλο το εύρος απαιτήσεων του Κανονισμού eIDAS και είναι πιο δυνατή ως απαίτηση από την πρόταση αντικατάστασης. Αναφορικά με τον ορισμό καταληκτικής ημερομηνίας σε εθνικό επίπεδο για τα «Αναγνωρισμένα Πιστοποιητικά» που εκδόθηκαν βάσει του ΠΔ 150/2001, υπερισχύει η μεταβατική διάταξη του άρθρου 51 σημείο 2 του Κανονισμού eIDAS, οπότε η παράγραφος δεν χρήζει τροποποίησης.

Επί των Παραρτημάτων

Ένας εκ των συμμετεχόντων, σχετικά με τα Παραρτήματα 1, 2 και 4, όπου καταγράφονται οι παρεχόμενες εγκεκριμένες και μη εγκεκριμένες υπηρεσίες, προτείνει η περιγραφή τους να συμβαδίζει με τις 6 ομαδοποιημένες υπηρεσίες του eIDAS και να ακολουθηθεί η ορολογία του Κανονισμού, Άρθρο 3 ορισμός 16.

Η καταγραφή των εγκεκριμένων υπηρεσιών στο παράρτημα 1 και 4 και των μη εγκεκριμένων υπηρεσιών στο παράρτημα 2 ακολουθούν την ορολογία του Κανονισμού eIDAS, και ειδικότερα το Κεφάλαιο III, χωρίς να έρχεται σε αντίθεση με τον ορισμό των υπηρεσιών εμπιστοσύνης στο άρθρο 3 αυτού. Η ομαδοποίηση που προτείνεται από τον συμμετέχοντα είναι μια ελεύθερη κατηγοριοποίηση των υπηρεσιών όπως ορίζονται στο άρθρο 3 του Κανονισμού eIDAS. Ως εκ τούτου, η καταγραφή των εγκεκριμένων και μη εγκεκριμένων υπηρεσιών χρήζει τροποποίησης μόνο στην υπηρεσία 9 ως εξής: «9. Δη-

μιουργία (εγκεκριμένων) πιστοποιητικών Γνησιότητας Ιστοτόπων»

Ένας εκ των συμμετεχόντων, για το Παράρτημα 3 προτείνει κάποιες λεκτικές βελτιώσεις χωρίς να αλλάζει το νόημα του.

Η ΕΕΤΤ κάνει δεκτές κάποιες από τις λεκτικές τροποποιήσεις.

Ένας εκ των συμμετεχόντων, στην παράγραφο 2.3 του παραρτήματος 5, βρίσκει μη κατανοητή την πρόταση «...όσον αφορά τις αντίστοιχες καταχωρίσεις και τις αντίστοιχες εθνικές υπηρεσίες του Καταλόγου Εμπιστοσύνης και σχετικά με "υπηρεσίες ψηφιακής ταυτότητας" στοιχεία (δηλ. Δημόσια κλειδιά όταν βασίζονται σε PKI).» και χρειάζεται αναδιατύπωση.

Το σχόλιο γίνεται δεκτό και η φράση τροποποιείται ως εξής:

«...όσον αφορά τις αντίστοιχες καταχωρίσεις στον Εθνικό Κατάλογο Εμπιστοσύνης και τα σχετικά με αυτές στοιχεία.»

Ένας εκ των συμμετεχόντων, στην παράγραφο 2.4 του παραρτήματος 5, ρωτά αν μπορεί να είναι υπεύθυνος για τη σύνταξη, καταχώριση, διατήρηση και ενημέρωση του σχεδίου τερματισμού άλλος εκτός από τον ίδιο τον Πάροχο.

Διευκρινίζεται ότι η διατήρηση ενημερωμένου σχεδίου τερματισμού εργασιών αποτελεί υποχρέωση του εγκεκριμένου ΠΥΕ, σύμφωνα με τον Κανονισμό eIDAS και με το άρθρο 7 του εν λόγω κανονισμού της ΕΕΤΤ.

Ένας εκ των συμμετεχόντων, στην παράγραφο 3.1 του παραρτήματος 5, ζητά να διευκρινιστούν τα ακρωνύμια CAs και QERDS και ζητά αναδιατύπωση της πρότασης «Πλήρης παροπλισμός στο τέλος του κύκλου ζωής των εξαρτημάτων που βασίζονται σε PKI (π.χ. CAs, μονάδες χρονοσφραγίδων, QERDS δημιουργών τεκμηρίων) μπορεί να θεωρηθεί ως συγκεκριμένος τερματισμός της Υπηρεσίας Εμπιστοσύνης.».

Για λόγους σαφήνειας η φράση τροποποιείται ως εξής: «Πλήρης παροπλισμός στο τέλος του κύκλου ζωής μονάδων που σχετίζονται με το PKI (π.χ. Αρχές Πιστοποίησης, μονάδες χρονοσφραγίδας, δημιουργοί τεκμηρίων εγκεκριμένης υπηρεσίας συστημένης παράδοσης) μπορεί να θεωρηθεί ως τερματισμός της Υπηρεσίας Εμπιστοσύνης.».

Ένας εκ των συμμετεχόντων, στην ίδια παράγραφο του παραρτήματος 5, αναφέρει ότι οι σχετικές καταχωρήσεις της TSL δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως «αντίκτυπος» αλλά ως μια φυσιολογική συνέπεια της πράξης τερματισμού, και προτείνει την τροποποίηση «Προσδιορισμός των προτεινόμενων αλλαγών στις σχετικές καταχωρήσεις του Καταλόγου Εμπιστοσύνης». Ο ΠΥΕ δεν έχει αρμοδιότητα να προτείνει αλλαγές στις καταχωρήσεις του Καταλόγου Εμπιστοσύνης, παρ' όλ' αυτά η ΕΕΤΤ κρίνει απαραίτητο να υπάρξει πρόβλεψη από τον ΠΥΕ για τις συνέπειες που θα έχουν οι διάφορες περιπτώσεις τερματισμού. Άλλωστε, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 7.6 σημείο 1 του εν λόγω κανονισμού της ΕΕΤΤ, «Το σχέδιο τερματισμού θα πρέπει να προβλέπει τόσο τον εκούσιο όσο και τον ακούσιο τερματισμό και να καθορίζει τον αντίκτυπο του τερματισμού στις σχετικές καταχωρίσεις του Εθνικού Καταλόγου Εμπιστοσύνης». Συνεπώς, το σχόλιο δεν γίνεται δεκτό.

Ένας εκ των συμμετεχόντων προτείνει ο τίτλος «Συνδεδεμένα έγγραφα» να αλλάξει σε «Συμπληρωματικά έγγραφα». Το σχόλιο γίνεται δεκτό.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μαρούσι, 30 Νοεμβρίου 2017

Ο Πρόεδρος

ΔΗΜ. ΤΣΑΜΑΚΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Την ευθύνη για την εκτύπωση, διαχείριση και κυκλοφορία των φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, (ΦΕΚ) στην έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση, έχει το **Εθνικό Τυπογραφείο** το οποίο αποτελεί δημόσια υπηρεσία η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Το Εθνικό Τυπογραφείο έχει επίσης την ευθύνη για την κάλυψη των εκτυπωτικών αναγκών του Δημοσίου. (ν. 3469/2006, Α' 131).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

Η ηλεκτρονική μορφή των ΦΕΚ διατίθεται δωρεάν από την ιστοσελίδα www.et.gr. Για τα ΦΕΚ που δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωρισθεί στην πιο πάνω ιστοσελίδα δίνεται η δυνατότητα δωρεάν αποστολής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μετά από αίτηση που υποβάλλεται ηλεκτρονικά με τη συμπλήρωση ειδικής φόρμας.

Η έντυπη μορφή των ΦΕΚ διατίθεται για μεμονωμένα φύλλα με το ανάλογο κόστος από το τμήμα Πωλήσεων απευθείας ή με ταχυδρομική αποστολή μέσω αίτησης παραγγελίας στα ΚΕΠ, ενώ για ετήσια συνδρομή από το τμήμα Συνδρομητών. Το κόστος για ασπρόμαυρο ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1€, προσαυξανόμενο κατά 0,20€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού. Το κόστος για έγχρωμο ΦΕΚ είναι 1,50€ από 1 έως 16 σελίδες, προσαυξανόμενο κατά 0,30€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.

Τρόπος αποστολής κειμένων προς δημοσίευση

- Τα κείμενα για δημοσίευση στο ΦΕΚ, από όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς του δημόσιου τομέα, **αποστέλλονται στην διεύθυνση webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Οι περιλήψεις Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων, αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση dds@et.gr με τη χρήση απλού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Κατ' εξαίρεση, πολίτες οι οποίοι δεν έχουν αποκτήσει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, μπορούν να αποστέλλουν ταχυδρομικά ή να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση αποτυπωμένα σε χαρτί, στο Τμήμα Παραλαβής Δημοσιευτέας Ύλης.

Πληροφορίες σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την πώληση των τευχών και τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας και στη διαδρομή Εξυπηρέτηση κοινού - τμήμα πωλήσεων ή συνδρομητών. Επίσης στην ιστοσελίδα μπορείτε να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, εφόσον γνωρίζετε τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Τον ΚΑΔ εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΚΑΛΥΨΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ του Δημοσίου και των φορέων του

Το Εθνικό Τυπογραφείο μετά από αίτημα φορέα του Δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει κάρτες, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους, φακέλους αλληλογραφίας, κ.ά. Επίσης σχεδιάζει και κατασκευάζει σφραγίδες.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεων: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Συνδρομητών: (Ημιόροφος, τηλ. 210 5279136)

Πληροφοριών: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβής Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστοσελίδα: www.et.gr

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία της ιστοσελίδας: helpdesk.et@et.gr

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: webmaster.et@et.gr

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: grammateia@et.gr

